14 ДЕК. 1984

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 286 (19.062). • Сешанба, 11 декабрь 1984 йил • Баҳоси 3 тийин

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

«КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1983 ЙИЛ ИЮНЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА ПАРТИЯНИНГ ИДЕОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ ИШИ» БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Ўртоқлар!

Илмий-амалий конференция қатнашчиларини сидқидилдан табриклайман.

Бу конференция КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумидан кейин бир ярим йилдан сўнг ўтказилмоқда. Июнь Пленуми партия ташкилотларининг куч-ғайратларини идеология ишини бугунги кунда партия билан халқ ҳал этаётган катта ва мураккаб бунёдкорлик вазифалари даражасига қатъиян кўтаришга, ҳозирги халқаро вазиятнинг реалликларини, жаҳон майдонида идеология кураши кескинлашганлигини яхшироқ ҳисобга олишга йўналтирди.

Тўпланган тажрибани ҳар томонлама идрок этиш, Пленумнинг ғоялари ва йўл-йўриқлари қандай амалга оширилаётганлигини муфассал таҳлил қилиш қанчалик муҳим эканлиги ўз-ўзидан равшан. Энг муҳими эса нималар қилиниши кераклигини, жуда муҳим иқтисодий ва социал проблемаларни ҳал этишда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда идеологиямизнинг актив, ўзгартирувчи кучидан тўла-тўкис фойдаланиш учун биринчи навбатда нималарга эътиборни қаратиш кераклигини муҳокама қилиб белгилаб олиш лозим.

Конференциянинг мавзуи ниҳоятда актуалдир. Партия, халқ бугунги кунда ривожланган социализм концепцияси билан қуролланган. Бу концепция бизнинг энг яқин ва истиқболдаги мақсадларимиз тўғрисида, уларга эришиш йўллари ҳақида бизга қатъий илмий тасаввур беради, у янги таҳрирда тайёрланаётган КПСС Программасига асос қилиб олинган. Ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг партия ишлаб чиққан ҳар томонлама пухта ўйланган ва реалистик стратегиясининг сиёсий мазмунини чуқур тушуниш, уни пропаганда, тарбия иши практикаси билан чамбарчас боғлаб олиб бора билиш — идеология кадрларининг, бутун партия активининг энг биринчи бурчидир.

Бугун биз тўла ҳуқуқ билан айта оламизки, июнь Пленумининг, Марказий Комитет кейинги Пленумларининг ғоялари миллионларнинг онгига сингиб халқ хўжалигидаги амалий ишларда, ижобий ўзгаришларда, омма фаровонлигининг муттасил юксалишида, уларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ўсиб бораётганлигида мужассамлашмоқда. Шу билан бирга олға назар ташлаш, ҳал этилмаган проблемаларни ҳам равшан тасаввур этиш, белгиланган марралар сари тезроқ бориш керак.

Кейинги вақтларда мен неча марталаб қайд этиб ўтишимга тўғри келганидек, жамиятимиз олдида сифат жиҳатидан янги вазифалар турибдики, бу вазифалар халқнинг бутун ижодий потенциали сафарбар этилишини, ижтимоий онгнинг муайян даражада қайта ўзгартирилишини талаб этади. Бунда ҳам идеологик, сиёсий-тарбиявий ишнинг аҳамияти ниҳоятда каттадир. Бу иш миллионлаб совет кишиларини ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш учун, моддий ресурсларни тежаш, ҳар бир иш жойида юксак унумдорлик учун фидокорона курашга отлантирмоқда.

Партия комитетлари оммани уюштириш ҳамда тарбиялашнинг жуда хилма-хил формалари, услуб ва методларига эгадирлар. Улардан ҳамма жойда ва моҳирлик билан фойдаланиш — ленинча иш услубининг энг муҳим талабларидан биридир. Реализм, илм-фанга, билимга кенг кўламда таяниш ва кишиларнинг манфаатлари, талаб эҳтиёжларини ҳисобга олиш ленинча иш услубига хос хусусиятлардир.

Фақат шу асосдагина идеалларимиз, Октябрь мамлакатининг тарихий ғалабалари, унинг ички ва ташқи сиёсати, пропагандасининг ишонарли бўлиши ва одамлар қалбига етиб боришини таъминлаш, совет кишиларида юксак ғоявий эътиқодни, маънавий қатъиятни, ватанпарварлик ва интернационалистик туйғуларни шакллантириш мумкин. Бундай пропаганда — синфий душманнинг ҳар қандай «психологик» ҳужумларига, унинг социализмни қоралаш, бизнинг олға ҳаракатимизни тўхтатиб қолиш йўлидаги уринишларига қарши самарали қуролдир.

Идеология, пропаганда практикасини ишчанлик билан анализ қилиш, конференция қатнашчиларининг конкрет таклифлари СССРда барпо этилган социализмни такомиллаштиришнинг кенг кўламдаги ва масъулиятли вазифаларини ҳал этишга, КПССнинг XXVII съездига тайёргарлик муносабати билан партияда авж олиб кетган назарий ва пропаганда ишини кучайтиришга ёрдам беришига аминман.

Азиз ўртоқлар, сизларга чин қалбдан муваффақиятли ишлашларингизни тилайман.

Қ. ЧЕРНЕНКО.

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

ЯЙЛОВ ЖОНКУЯРЛАРИ

Қўнғирот районидаги «Уст-юрт» совхозида чорва қишлови қандай ўтказиляпти?

Совхозимиз чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини, партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко нутқини зўр кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар. Берилган йўл-йўриқлардан ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб, астойдил меҳнат қилмоқдалар. Касбимиз — қўйчивон. Чорва маҳсулотлари етиштиришни нечоғли кўпайтирсак СССР Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига шунча кўп ҳисса қўшган бўламиз.

ЧОРВАЧИЛИК, хусусан қўйчиликда иш осон кўчган йил йўқ. Қўй-қўзилар асосан яйловларда боқилади. Демак, табиий қийинчиликлар бўлиши муқаррардир. Ана шу қийинчиликларни мардлик билан енгган, қўй-қўзилар сонини муттасил кўпайтириб бораётган яйлов баҳодирларини ҳақиқий чорвадорлар дейиш мумкин.

Биз Қорақалпоғистон АССРнинг Уст-юрт яйловларида қўй-қўзилар боқмоқдамиз. Бу ерда об-ҳаво тез-тез ўзгариб туради. Ёз ойларида иссиқ ҳарорат ўта кўтарилса, қиш фаслида ҳаво жуда совуқ келади. Ҳаммасига бардош бериб, чўпонлик касбини меҳнат билан шарафлаймиз. Биргина мисол келтирамиз. 1984 йил баҳорида совхоз бўйича 25 минг бошга яқин қўзи олиб, йиллик планни деярли 110 процент бажардик. Бу улкан ишнинг бошланиши, холос. Ана шу қўзиларни совлиқлар билан бирга ёз бўйи парваришладик. Мана қишга ҳам олиб кирдик. Эндиги вазифа қўй ва қўзиларни сира нобуд қилмасдан қишловдан юқори семизликда олиб чиқишдан иборатдир.

Бунинг учун етарли имкониятларга эгамизми? Бу саволга ижобий жавоб берамиз. Нега деганда ёз бўйи қишловга пухта тараддуд кўриб, 9 минг тоннага яқин дағал хашак тайёрлаб қўйганмиз. Қуруқ бедани ҳам ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ жамғарганмиз. Қўйхоналар вақтида ремонт қилинган. Зоотехниканинг зарур талаблари тўла амалга оширилган. Лекин озми-кўпми эришган ютуқлар олдида мағрурланмаслик керак.

Бугуннинг бош вазифаси қуйидагилардан иборат: қўйлар, хусусан бўғоз совлиқлар кеча-кундуз тўйимли озуқалар билан вақтида таъминлаб турилиши зарур. Уларни қатъий рацион асосида озиқлантиришда гап кўп. Ҳаво айниб, ёмғир ва қор кўп ёғяпти. Чўпон-чўлиқларнинг ишлари мураккаблашяпти. Бундай шароитларда ҳар бир отарга коммунистлардан, активлардан бир-икки кишини ёрдамчиликка тайинлаш керак. Чўпон-чўлиқлар ҳам, жамоатчилик вакиллари ҳам қўй-қўзиларнинг ҳолатидан мунтазам хабардор бўлиб туришлари, бирор бош жониворнинг чиқимга чиқишига йўл қўймаслик чораларини ҳамкорликда кўришлари лозим. Биз амалда шундай қиляпмиз.

Ж. Мақанбетов бошчилик қилаётган фермада 3658 бош совлиқ боқиляпти. Уларнинг ҳар бирига кунига 2 килограммдан дағал хашак, ярим килограммгача концентрат бериб боriляпти. Совлиқларга фақат илитилган сув ичирилмоқда. Шундай қилинмаса бола ташлаб қўйиши мумкин. Совлиқлар захо жойларда ётиб қолса ҳам бола ташлайди. Бунга йўл қўймаслик учун қўйхоналарни доимо тозалаб туриш керак.

Чўпонлар орасида социалистик мусобақани кучайтириш биринчи даражали аҳамият касб этмоқда. Улар ўз зиммаларига олган мажбуриятларини қандай бажараётганликлари, қишловни нечоғли яхши ўтказаётганликлари ҳақида бир-бирлари билан маслаҳатлашиб турадилар. Тажриба алмашадилар. Илғор бош чўпонлардан Ж. Дербесалиев, Ж. Ортиқов, Б. Такербоев, Қ. Бейсенбоев, Ж. Қутушев, И. Бихарев, А. Абдукаримов, М. Кунабоев бошлиқ отарларда қишлов яхши ўтяпти, чиқимга мутлақо йўл қўйилмаяпти. Чунки, ҳар бир киши жамоат бойлиги — давлат мулкининг тақдири учун астойдил курашаётир. Биз ҳамма жойда иш ана шундай намунали ташкил қилинишини истардик. Маълумки, қўзилатиш мавсумига ҳали анча бор. Лекин унга ҳозирдан пухта тараддуд кўрмоғимиз лозим. Қўзилатишни муваффақиятли ўтказиш билан ҳам қўйлар сонини кўпайтириб оламиз, ҳам давлатимизга кўп, юқори сифатли қоракўл тери етказиб берамиз. Бу борада ечимини кутаётган муаммолар ҳам оз эмас. Масалан, бизнинг совхозимизни олиб кўрайлик. Қоида бўйича подадаги умумий қўйлар сонининг 60—65 процентини совлиқлар ташкил этиши керак. Амалда уларнинг сони 40 процентдан ошмаяпти. Бу аҳволда келгусида туёқ сонини кўпайтириш қийин бўлади-ку. Зоотехниклар, ветеринария врачлари, фельдшерлар ҳозирданоқ ана шу муҳим масалани узил-кесил ҳал этиш чораларини кўришлари керак.

Қишлов даврида яйловларда меҳнат қилаётган кишиларга етарли маданий-маиший шароитлар яратиб берилса, самара юқори бўлаверади. Амалда шундай қилинмаётир. Чўпонларнинг кечалари вақти-вақти билан дам олишлари учун вагон уйлар берилиши керак эди. Бу ҳақда кўп гап бўляпти-ю, амалий ишга кўчилганича йўқ. Усти ёпиқ қўралар қурилиши ҳам чўзиб юборилаётир. Чўпон-чўлиқлар, уларнинг оила аъзоларига хизмат кўрсатадиган медицина ходимлари етишмайди. Қиш ойларида тоза ичимлик сувга бўлган талабимиз қондирилмаётир, иссиқ кийим-кечакларга ҳам муҳтожмиз. Бизнинг ён қўшниларимиз, бошқа чорвадор хўжаликларда ҳам ана шундай камчиликлар учраб турибди.

Қишлов ҳамма ва ҳар бир чорвадор учун катта синовдир. Қиш эртароқ тушган, қор-ёмғирлар кўпроқ ёғаётган совуқ ҳар қачонгидан кучлироқ бўлаётган бу йилги шароитда биз чўпон-чўлиқларнинг иши анча мураккаблашди. Бироқ бундан ҳам оғирроқ келган фаслларни кўп кўрганмиз. Бирор бош қўй-қўзининг нобуд бўлишига, ориқлаб қолишига йўл қўймаганмиз. Бой тажрибамиз ва куч-ғайратимизни тўла сафарбар этиб, бу йилги қишловни ҳам ғоятда уюшқоқлик билан бечиқим ўтказамиз. Айни вақтда қўзилатиш мавсумини ҳар жиҳатдан пухта тайёргарлик билан кутиб оламиз.

Қ. ИСАБОЕВ,
Қўнғирот районидаги «Уст-юрт» совхозининг бош чўпони.
М. КИШКИНАБОЕВ,
бош ветеринария врачи.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИ СОСТАВИГА

Республикада ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети билан халқ депутатлари маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловга тайёргарлик тобора авж олмоқда. 10 декабрь куни сайлов кампанияси муҳим босқичга кирди — Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига номзодлар кўрсатиш бошланди. Меҳнат коллективлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари ўз вакилларининг номларини кўрсатмоқдалар. Улар орасида ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданият арбоблари бўлиб, булар социалистик Ватанга астойдил хизмат қилиб ҳамманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган кишилардир.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, бирлашманинг йиғувчи слесари коммунист Назрилла Манноповни комиссия составига якдиллик билан ўзларининг вакиллари қилиб кўрсатдилар.

Сўзга чиққан кишилар Н. Маннопов чорак асрдан кўпроқ вақтдан буён корхонада муваффақиятли меҳнат қилиб келаётганлигини, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда авиация техникумини тамомлаганлигини қайд этиб ўтдилар. У «Бир беш йилликда икки беш йилликни бажарайлик!» шиори остидаги социалистик мусобақа ташаббускорларидан бири бўлиб майдонга чиқди, унинг ҳисобида ўттизга яқин жорий этилган рационализаторлик таклифлари бор. Н. Маннопов ишлаб чиқаришдаги зарбдор меҳнатни актив жамоатчилик иши билан қўшиб олиб бормоқда. У КПСС ревизия комиссиясининг аъзоси этиб сайланган, КПСС XXVI съездининг делегати бўлган эди.

Тошкент шаҳридаги трамвай-троллейбус бошқармаси коллективида Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига вакил қилиб кўрсатишга бағишланган йиғилиш бўлди. Бошқарма меҳнатчилари трамвай ҳайдовчиси, партиясиз Татьяна Константиновна Игнатьевани якдиллик билан ўз вакиллари қилиб кўрсатдилар.

Қорақалпоғистон АССР Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз ишчи ва хизматчилари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, шу хўжалик директори коммунист Ўнгарбой Қурбонниёзовни республика Марказий сайлов комиссияси составига тавсия этдилар.

Қаршидаги тажриба ремонт-механика заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари илғор токарь Михаил Петрович Павловни Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясига ўз вакиллари этиб кўрсатдилар.

Сурхондарё область Денов шаҳридаги Ғ. Ғулом номли 6-ўрта мактаб ходимлари коллективидан ўқитувчи Хабаринисо Убайдуллаевна Шердонова комиссия составига кўрсатилди.

Тошкент область Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхози ишчилари ва хизматчиларининг йиғилишида пиллачилар бригадасининг бошлиғи Ҳабиба Раҳмонова республика Марказий сайлов комиссияси составига кўрсатилди.

Фарғона область Тошлоқ район партия ташкилотидан сайлов комиссияси составига райкомнинг биринчи секретари Азим Хўжаев кўрсатилди.

Наманган область Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари йиғилишида звено бошлиғи партиясиз Каримжон Қирғизбоевни республика сайлов комиссияси составига ўз вакиллари қилиб кўрсатдилар.

Жиззах область Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз ишчилари ва хизматчиларининг йиғилишида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони механизатор Тўлан Дададжонов Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига кўрсатилди.

(ЎзТАГ).

* * *

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми ўн биринчи чақириқ Қорақалпоғистон АССР Олий Советига сайлов ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов ўтказиш тўғрисида фармон қабул қилди. Сайлов 1985 йил 24 февраль, якшанба кунига тайинланди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 185 та сайлов округи тузилди.

(ЎзТАГ).

ИБРАТ

Самарқанддаги қорамолларни боқиш хўжаликлараро бўрдоқичилик комплекси чорвадорлари кейинги йилларда моллар туёқ сонини кўпайтириш ва уларни ўстириш борасида катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Комплекс коллективининг бузоқларни боқиш соҳасидаги ибратли ишлари, айниқса, диққатга сазовордир. Бу ерда бузоқлар қатъий озуқа рациони асосида боқилаётгани туфайли уларнинг вазни бир кеча-кундузда 800 граммгача ошмоқда. Бу комплекс чорвадорлари эришаётган катта ютуқ ҳисобланади.

Ҳозир комплексда 10 минг бош қорамол боқилаётир. Самарқанд районининг ўнларча хўжаликлари комплексга 10—20 кунлик бузоқларни топшириб, икки йилдан сўнг бу ердан соғин сигирлар олишяпти. Натижада хўжаликлар ҳам бундан катта фойда кўрмоқда. Оғалиқ тоғларининг ён бағрига жойлашган комплекснинг табиий шароити қорамолларни боқишга ғоят қулай. Комплекс ўз озуқа базасига эга. Озуқа экинлари майдони ҳозир 1700 гектарга етказилди. Ем-хашак тайёрловчилар озуқа экинларини меҳр билан парвариш қилиб, кўзда тутилганидан кўп ҳосил олишга эришмоқдалар.

Чорвадорлар моллар бош сонини ошириш йўлида алоҳида жонбозлик кўрсатишаётир. Улар ўзаро мусобақалашиб ишлашяпти. Меҳнат беллашувида ёш чорвадор Дилбар Маҳмудова ғолиблик қилмоқда. У ўз боқимидаги бузоқларни қатъий рацион асосида озиқлантиришда ҳам ҳамкасбларига ўрнак кўрсатяпти.

Суратларда: комплекснинг илғор бузоқбоқари Дилбар Маҳмудова ва бузоқхона акс эттирилган.

Р. Ғафуров фотолари.
(ЎзТАГ).

Ўртоқ В. И. Воротников жўнаб кетди

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантаналарда Россия Федерацияси делегациясига бошчилик қилган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси В. И. Воротников 10 декабрь куни Самарқандга сафар қилди. У шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди, Самарқанд районидаги «Боғизоғон» совхози меҳнаткашлари билан учрашди.

Ўртоқ В. И. Воротниковга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов, республика Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев ҳамроҳ бўлдилар.

Шу куни ўртоқ В. И. Воротников Самарқанддан Москвага жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

МЕҲМОНЛАР ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашган делегациялар — КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари И. Д. Писарев бошчилигидаги Москва, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Назарбоев бошчилигидаги Қозоғистон ССР, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев бошчилигидаги Қирғизистон ССР, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Набиев бошчилигидаги Тожикистон ССР, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров бошчилигидаги Туркманистон ССР делегациялари Тошкентдан жўнаб кетишди.

Аэропортда меҳмонларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

ЯДРО ҲАЛОКАТИНИНГ ОЛДИНИ ОЛАЙЛИК

Ҳозирги таҳликали дунёда Совет Иттифоқи қуролланиш пойгасини тўхтатишга, ядро қуролини тақиқлашга ва пировард натижада уни батамом тугатишга олиб келадиган йўлдан олға ҳаракат қилиб бориш имконини берадиган ғоят қатъий қарорлар қабул қилишга, планетани вужудга келган ядровий ҳалокат хавфидан сақлаб қолишга тайёрдир. «Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи жаҳон врачлари» халқаро ҳаракатининг мурожаатномасига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг жавобига кенг халқаро кўламда билдирилаётган фикр-мулоҳазаларнинг асосий мазмуни ана шундай. Бу мактубга чет эл оммавий ахборот воситалари, давлат ва жамоат арбоблари зўр қизиқиш билан қарамоқдалар. Улар ядро қуроли ҳеч қачон ишлатилмаслигига, инсоннинг энг биринчи ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқи амалда таъминланишига қаратилган СССРнинг изчил куч-ғайратларига юксак баҳо бермоқдалар.

«Биз совет раҳбарининг мактубидан миннатдормиз ва ундан астойдил мамнунмиз», — дейилади **«Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи жаҳон врачлари»** халқаро ҳаракатининг Вашингтонда эълон қилинган баёнотида. К. У. Черненконинг жавоби совет раҳбари ҳаракатимизнинг тинчликсевар фаолиятини эътироф этганлиги учунгина эмас, балки аввало унинг мактуби умидворлик руҳи билан тўлиб-тошганлиги, Совет Иттифоқи инсониятни ялпи ҳалокат хавфидан халос этиш проблемасини ҳал қилишга астойдил интилаётганлигини ифода этаётганлиги туфайли ҳам биз учун ниҳоятда муҳимдир, деб таъкидланади баёнотда. «Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи жаҳон врачлари» ҳаракатининг раҳбарларидан бири Жон Пастори ҳам худди шундай фикрни билдирди.

Американинг таниқли жамоат арбоби, Брижпорт университетининг профессори **Говард Парсонн** К. У. Черненконинг жавобини инсоннинг энг биринчи ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқини таъминлаш йўлида СССР тинимсиз куч-ғайрат сарфлаб, чинакам инсонпарварлик қилаётганлигининг далили деб таърифлади. Совет Иттифоқи, деди у ТАСС мухбири билан суҳбатда, ҳозирдаёқ ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида ўз зиммасига мажбурият олиб, ядро аслаҳахоналарини кўпайтирмасликни, ядро қуроли синовларини батамом тўхтатиш тўғрисида аҳдлашиб олишни таклиф этмоқда. Совет раҳбари ҳаққоний уқтириб ўтганидек, ҳозир космик қурол тўғрисидаги масаланинг ҳал этилиши биринчи даражали аҳамиятга эга. Ядровий қуролланиш пойгаси ер атрофидаги фазога олиб чиқилиши ҳақиқатан ҳам ҳалокатли оқибатларга эга бўлиб, инсоният цивилизациясининг мавжудлигини хавф остида қолдирган бўлур эди.

Совет Иттифоқи, деб ёзади **«Вашингтон пост»** газетаси, ядровий ва космик қуролларга тааллуқли масалаларнинг бутун комплекси юзасидан ўзаро мақбул аҳдлашувларга эришиш мақсадида бўлажак Совет — Америка музокараларига бормоқда.

(ТАСС).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён

Наманган	2,1	83,7
Тошкент	2,7	81,3
Бухоро	0,7	75,0
Хоразм	—	71,3
ҚҚАССР	—	65,9
Фарғона	0,8	56,6
Навоий	2,0	50,5
Жиззах	1,2	48,1
Андижон	0,9	36,4
Сирдарё	1,0	32,5
Самарқанд	2,5	25,5
Қашқадарё	1,6	24,5
Сурхондарё	0,5	10,0
Республика бўйича:	1,3	47,8

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти лауреати, Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Виктор Николаевич **Сивец** узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 1984 йил 9 декабрда 66 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ: БИЛИМ, ЭЪТИҚОД, ҲАРАКАТ

БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми партия XXVI съезди қарорлари асосида партия идеологик фаолиятининг стратегик вазифаларини белгилаб берди. Пленумда ўртоқ К. У. Черненко «Партия идеологик, оммавий-сиёсий ишининг актуал масалалари» тўғрисида доклад қилди. Пленумнинг ривожланган социализм босқичи муҳим талаб эҳтиёжлари билан, икки жаҳон системаси қарши-қарши туриши хусусиятлари билан боғлиқ қарорлари идеология ишининг назарияси ва практикасини бойитди, партия ғоявий ҳаётида муҳим босқич бўлди.

«КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг қарорлари асосида ривожланган социализмни такомиллаштириш ва партиянинг идеология соҳасидаги иши» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясининг қатнашчилари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг бой воситаларидан самаралироқ фойдаланиш масалаларини муҳокама қилмоқдалар. Конференция 10 декабрь куни Москвада, КПСС Москва шаҳар комитети билан Москва область комитетининг сиёсий маориф уйида очилди.

Конференция ишида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг секретарлари ҳамда пропаганда ва агитация бўлимларининг мудирлари, ўлка, область, округ партия комитетларининг, бир қанча шаҳар партия комитетларининг секретарлари, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари Раисларининг ўринбосарлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарларидан бир группаси, идеология муассасалари, оммавий ахборот воситаларининг ходимлари, олимлар, маданият арбоблари, касаба союз ва комсомол органларининг, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг вакиллари, Москва шаҳри ва Москва областининг идеология иши билан шуғулланувчи активлари қатнашмоқдалар.

Йиғилиш аҳли **М. С. Горбачев, В. В. Гришин, Г. В. Романов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Конференцияни КПСС Марказий Комитетининг секретари **М. В. Зимянин** очди. У ўртоқ К. У. Черненконинг конференция қатнашчиларига йўллаган табрикномасини ўқиб эшиттирди. Табрикнома гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Ҳозир бўлган кишилар самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **М. С. Горбачев** доклад қилди.

ХАЛҚНИНГ ЖОНЛИ ИЖОДКОРЛИГИ

Ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВ доклади

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Константин Устинович Черненконинг конференция қатнашчиларига табрикномасида ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг энг муҳим проблемаларига оид чуқур ва принципиал фикрлар айтилган, идеология фронтининг КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган ҳамда ҳозирги пайт ва кенг тарихий истиқбол ҳисобга олинган бош вазифалари таърифлаб берилган. Биз шу фикрлар ва хулосаларга оғишмай амал қилишимиз лозим.

Марказий Комитетнинг июнь Пленуми нақадар ўз вақтида бўлган кенг миқёсли воқеа эканини ўтган бир ярим йил яққол кўрсатди. Бу Пленум идеология ишини биринчи ўринга чиқариб қўйиб, идеологияни тафаккур, ҳаракат ва тарбия соҳаси эканига кенг социал назар билан қарашни таъкидлаб, идеология ишининг узоқ муддатли новаторлик концепциясини ишлаб чиқди, партиянинг ғоявий турмушида янги саҳифа очди.

Ҳозир идеология ишининг суръатини унинг самарадорлигининг юксак социал мезонлари билан, мамлакатнинг умумий меҳнат мароми билан яна бир бор таққослаб кўрмоқ зарур.

Марказий Комитет ушбу конференциянинг ўтказилишини июнь Пленуми қарорларини бажариш борасидаги ишнинг муайян марраси деб, партиянинг навбатдаги, XXVII съездига тайёргарликнинг муҳим бўғини деб билади.

Жамиятимиз ғоят масъулиятли даврда яшаб турибди. Ўтган йилларнинг бош якуни назарда тутиладиган бўлса, партия билан халқ КПСС XXVI съезди йўлидан муттасил олға бориб, совет жамияти турмушининг ҳамма соҳаларини такомиллаштириш йўлидан, тинчлик ва тараққиёт йўлидан комил ишонч билан одим ташламоқда, деб жуда аниқ-равшан айтиш мумкин.

Марказий Комитетнинг кейинги йилларда бўлиб ўтган Пленумлари олға томон қилаётган ҳаракатимизнинг стратегиясини конкретлаштирди ва уни ижодий ривожлантирди. Партиянинг ғоявий воситалари хазинасига янги қоида ва хулосалар қўшилди.

Марказий Комитет, унинг ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги Сиёсий бюроси Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш мақсадида кўп қиррали назарий, сиёсий ва ташкилотчилик ишларини олиб бормоқда. Бу иш коллективчилик ва халқ олдидаги юксак масъулият руҳи билан суғорилган.

Партия ташкилотларининг, давлат, совет ва хўжалик органларининг фаолиятида ишга реалистик, сергак ва ижодий ёндашиш, камчиликларга нисбатан муросасизлик руҳи тобора мустаҳкам қарор топмоқда. Ҳамма жойда тартиб, уюшқоқлик, интизомни қарор топтириш, бошқарувнинг ҳамма босқичларида кадрларнинг масъулиятини ошириш учун партия ривожлантирган кураш ёппасига маъқулланди.

Иқтисодий, социал, мафкуравий соҳалардаги бир қанча муҳим тадбирларнинг амалга оширилиши экономикадаги ноҳуш тенденцияни ўзгартириш, унинг ўсиш суръатларини жадаллаштириш имконини берди, мамлакатдаги маънавий-сиёсий муҳитга хайрли таъсир қилди. Натижада партиянинг обрў-эътибори янада баланд кўтарилди, унинг омма билан алоқаси мустаҳкамланди.

Партия Марказий Комитети июнь Пленумининг йўл-йўриқларига амал қилиб, идеология фронтидаги ишларнинг аҳволи учун партия комитетларига нисбатан талабчанликни оширди, оммавий ахборот воситаларининг фаолиятини яхшилаш, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашни меҳнаткашлар ўртасида ватанпарварлик ва атеистик ишларни кучайтириш ҳамда бир қанча бошқа актуал проблемалар юзасидан зарур чораларни кўрди. Партия ташкилотлари ва муассасаларининг идеология фаолияти социал-иқтисодий вазифаларни амалга ошириши билан тобора маҳкамроқ боғланиб, равшанроқ тус олмоқда. Кадрларни тайёрлаш ва тарбиялашда, идеология ишининг форма ва методларида, услубида яхшилик сари ўзгариш рўй берди.

Келгусида кенг миқёсдаги мураккаб ишларни бажаришимиз лозим. КПССнинг бўлажак XXVII съезди мамлакат олдида янги тарихий уфқлар очади. Маълумки, у партиянинг янги таҳрирдаги Программасини, ривожланган социализмни такомиллаштириш программасини қабул қилади, навбатдаги беш йиллик муддатда бажариладиган вазифаларни белгилаб беради.

Ўртоқ К. У. Черненконинг совет жамияти эришган социал етуклик даражаси хусусидаги назарий йўл-йўриқлари ва қоидалари партия стратегик йўлининг, идеология ишини, бутун партиявий-сиёсий ишни янада яхшилашнинг принципиал негизи бўлиб хизмат қилади. Биз ривожланган социализмнинг тарихан узоқ давом этадиган босқичи илк даврида турибмиз, деган хулоса чуқур асослаб берилди. Шу асосда партия ишлаб чиққан ривожланган социалистик жамият концепциясига аниқлик киритилмоқда.

Айтилган фикр ва хулосалар бевақт илгарилаб кетишдан, бор нарса нимаю, қилиниши лозим бўлган иш нималигини аралаштириб юборишдан огоҳлантиради. Шу билан бирга бу фикр ва мулоҳазалар амалий ишларда, етилган проблемаларни амалга оширишда, камчиликларни тугатишда сусткашлик қилиш ярамаслигини таъкидлаб турибди.

Экономикада ва бутун ижтимоий муносабатлар системасида чуқур ўзгаришларни амалга ошириш, совет кишилари турмушининг сифат жиҳатидан анча юқори даражасини таъминлаш лозим. Натижада социализм етуклигининг янги поғонасига кўтарилади. Омманинг ташаббуси ва ижодкорлигини етилган проблемаларни ҳал этишга илмий асосланган, ижодий ёндашиш билан бирга қўшиш замирида социал-иқтисодий тараққиётнинг жуда катта имкониятлари яшириниб ётганини докладчи таъкидлаб ўтди.

Июнь Пленумидан кейин Марказий Комитет ижтимоий фанларнинг самарадорлигини оширишни кўзловчи муҳим тадбирларни кўрди. Бу тадбирлар ҳозирнинг ўзидаёқ муайян натижалар бермоқда. Бироқ жамиятшунослар ҳали тараққиётимизнинг энг муҳим назарий проблемаларини ҳал этишга журъатсизлик билан суст киришмоқдалар.

Иқтисодий фан олдида масъулиятли вазифалар турибди. Бу соҳадаги ишларнинг аҳволи КПСС Марказий Комитетининг ривожланган социализм экономикасининг назарий проблемаларини ишлаб чиқишда СССР Фанлар академияси экономика институтининг ролини ошириш тўғрисидаги қарорида батафсил ва танқидий анализ қилинди. Кейинги йилларда бир талай фойдали ишлар юзага келди. Шу билан бирга иқтисодий фан ҳали юксак самарали, жўшқин экономикага ўтиш йўлларининг, янада мукаммал хўжалик механизмини вужудга келтиришнинг муфассал концепциясини ишлаб чиққани йўқ.

Ҳозирги ишлаб чиқарувчи кучлар билан социалистик ишлаб чиқариш муносабатларининг ўзаро таъсири каби туб ва актуал проблемани олиб кўрайлик. Бу проблемани талқин этишда догматик тасаввурлар тўла-тўкис бартараф этилмаган, улар баъзан назариямизга ва практикамизга салбий таъсир қилмоқда.

Турмуш бизни жамият социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг энг муҳим манбаи бўлмиш ишлаб чиқарувчи кучлар билан ишлаб чиқариш муносабатлари ривожининг объектив диалектикасига зўр масъулият билан қарашни ўргатади. Бу эса шу соҳада вужудга келаётган зиддиятларни ўз вақтида аниқлаб, ҳал этиш вазифасини юклайди.

Ривожланган социализмни такомиллаштириш эҳтиёжлари жамиятшуносликнинг бошқа кўпгина катта проблемалари хусусидаги тасаввурларимизни жиддий равишда бойитиш заруратини келтириб чиқармоқда.

Жамиятимизнинг сиёсий системасини ривожлантириш масалаларини олиб кўрайлик. Масалан, марксизм-ленинизм классикларининг ўз-ўзини бошқариш тўғрисидаги чуқур фикри яхши маълум. Улар бу ғоянинг асосий мазмунини бошқарувда социал-иқтисодий қарорларни ишлаб чиқиш, муҳокама қилиш, қабул этиш ва амалга оширишда тобора кўпроқ меҳнаткашлар оммасининг реал, амалий қатнашувини таъминлашдан иборат деб билган эдилар. Ленин совет давлат ҳокимиятини ҳеч қачон халқнинг ўз-ўзини бошқаришига қарама-қарши қўйган эмас. Советлар мана шу икки фазилатни ўзида мужассамлаштирганлиги, ишчи ва деҳқонларнинг ҳокимият органлари эканлиги ва уларнинг бирлашуви, жипслашувини таъминлаши учун уларни юксак қадрлар эди.

Советларнинг роли ва обрў-эътиборини ошириш, бизнинг сиёсий системамизни, давлат ва жамоат ишларига оммани жалб этишнинг ҳамма форма ва воситаларини такомиллаштириш соҳасида катта иш олиб борилаётган ҳозирги пайтда биз халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқаришини ривожлантиришнинг назарий проблемалари жиддий равишда ишлаб чиқилишига айниқса муҳтожмиз. Бундай тадқиқотлар партияга шу йўлда пайдо бўлаётган амалий вазифаларни муваффақиятлироқ ҳал этишда ёрдам берган бўлур эди.

Сўнгра М. С. Горбачёв сиёсий системамиздаги турли социал группаларнинг манфаатларини эътиборга олиш проблемасига ҳозирги шароитларда демократик централизм принципини илмий ишлаб чиқиш масаласига тўхталди.

КПСС марксизм-ленинизм назариясини ривожлантириш билан доимо шуғулланиб келмоқда, бу ишда бошқа мамлакатларнинг, аввало социалистик мамлакатларнинг коммунистик ва ишчи партиялари билан мустаҳкам ҳамкорлик қилмоқда, деб таъкидлади у. Партия ҳужжатларида — съездларнинг, Марказий Комитет Пленумларининг материалларида, партия раҳбарларининг нутқларида энг муҳим назарий проблемалар, тарихий ривожланиш тажрибасини умумлаштирадиган янги хулоса ва қоидалар ўз ифодасини топмоқда.

Партия билан халқнинг бутун фаолияти каби экономика ҳам идеология ишида куч-ғайрат сарфлаш лозим бўлган энг муҳим жабҳа бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади, деди докладчи. Омма орасидаги сиёсий, ташкилотчилик ва мафкуравий ишни кучайтириш ҳисобига нақадар салмоқли натижаларга эришиш мумкинлигини ўтган икки йилнинг тажрибаси яна бир карра яққол кўрсатди.

Ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг 1984 йил 15 ноябрдаги мажлисида экономикадаги ижобий силжишлар мустаҳкамланибгина қолмай, кўпайтирилиши ҳам лозим, деб таъкидлади. Беш йилликнинг охиригача қолган вақт ичида қолоқ участкаларни илғорлар қаторига қатъият билан кўтариш, ўн биринчи беш йилликни муносиб равишда туғаллашни таъминлаш учун имкони бўлган ҳамма иш қилиниши керак.

Шу билан бирга биз мамлакатни ривожлантириш истиқболлари ҳақида ўйламаслигимиз мумкин эмас. Турмуш бизнинг олдимизга халқ хўжалигини илмий-техникавий ва ташкилий-иқтисодий жиҳатдан янги сифат даражасига кўтариш, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашда, унинг самарадорлигини оширишда кескин силжишга эришишдан иборат зўр сиёсий аҳамиятга молик бўлган вазифани қўймоқда.

Объектив шарт-шароитлар, мамлакат тараққиётининг бутун жараёни интенсивлаш йўлидан боришни тақозо этмоқда. Бундан бошқа йўл йўқ. Энг янги фан-техника асосида ривожланувчи интенсив экономикагина меҳнаткашлар фаровонлигини оширишнинг ишончли моддий базаси бўлиб хизмат қилиши, халқаро майдонда мамлакатнинг позициялари мустаҳкамланишини таъминлаши мумкин, мамлакатимизнинг янги минг йилликка улуғ ва равнақ топувчи давлат сифатида муносиб равишда кириб боришига имкон беради.

Экономикани интенсивлаш жараёни чинакам умумхалқ тусини олиши, бу иш ўз вақтида мамлакатни индустриялаш сингари сиёсий аҳамият касб этиши лозимлигини докладчи таъкидлаб ўтди.

Ҳозир фан-техника тараққиётини анча жадаллаштириш — хўжаликни интенсивлашда, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш суръатларини оширишда ҳал қилувчи бурилишга эришиш имконини берадиган асосий бўғиндир. Бу — бениҳоя кенг миқёсли ва кўп қиррали вазифадир.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалалари КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумида муҳокама қилиниши маълум. Фан-техника ва ишлаб чиқариш потенциалини янада ривожлантириш стратегиясининг ўзи биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Меҳнат унумдорлигини кўп марталаб ошира оладиган принципиал янги, ҳақиқатан ҳам революцион фан-техника ечимларига афзаллик берилиши керак.

Мамлакатда фан-техника проблемалари жаҳондаги энг юксак натижалар даражасида ҳал этилаётган корхоналар, илмий муассасалар оз эмас. Бироқ жаҳон практикаси аллақачон эришган натижаларни такрорлаш билан қаноатланиб қолаётган коллективлар ҳам бор. Фан ва техника давлат комитети, СССР Госплани, СССР Фанлар академияси ва албатта, тармоқларнинг раҳбарлари бу аҳволни танқидий анализ қилишлари лозим.

Фан-техника тараққиёти ишчилар синфининг, деҳқонларнинг маданий-техникавий савиясига эътиборни кучайтиришни, жамиятнинг бош ишлаб чиқарувчи кучини тайёрлаш ва такомиллаштиришни тубдан яхшилашни талаб қилади. Бу эса мактабдан ва ҳунар-техника билим юртларидан тортиб олий ўқув юртларигача — кадрларга таълим бериш системасини жиддий равишда қайта қуриш вазифасини ўртага қўймоқда. Бу соҳада иш олиб борилмоқда. Келгусида бу ишга янада кенг кўлам бахш этмоқ керак. Биз яқин вақт ичидаёқ техника мутахассисларининг ижодий куч-ғайратини анча ошириш, инженернинг роли ва обрў-эътиборини кўтариш учун маънавий ва моддий шарт-шароитларни кучайтириш чораларини амалга оширишимиз лозим.

Социалистик мусобақанинг кўпгина соҳаларига янгича, бошқа назар билан қарашимиз, эскирган ёндашув ва методлардан воз кечишимиз зарур. Мусобақанинг ҳозирги бош вазифалари — аниқ меҳнат маромини, шартномавий мажбуриятларнинг ўз вақтида бажарилишини, маҳсулотнинг юқори сифатини, янги техника жорий этилиши ва ўзлаштирилишини, иш вақтининг ҳар дақиқасидан, ҳар тонна хом ашёдан, ҳар сўм пулдан эҳтиёт қилиб фойдаланишни таъминлашдан иборат. Тежалган материал, хом ашё ва ёқилғи билан йилига икки кун ишлаб берамиз, деган шиор остида мамлакатда авж олиб бораётган оммавий ҳаракатни барча идеология воситалари билан қўллаб-қувватлаш лозим.

Келгуси йил биз стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллигини нишонлаймиз. Бу ҳаракат социалистик қурилиш тарихида ғоят буюк роль ўйнади. Стахановчилар анъаналарини давом эттириш — омманинг куч-ғайрати ва ташаббусини экономика самарадорлигини оширишнинг энг муҳим вазифаларини ҳал этишга қаратиш, демакдир.

Ҳозир хўжалик юритиш форма ва методларини қайта қуриш — кун тартибидаги бош масалалардан биридир. Бу ишнинг мақсади ривожланган социализм эҳтиёжларига мос бўлиб тушадиган хўжалик механизмини вужудга келтиришдан иборат. Саноатда катта миқёсда ўтказилаётган иқтисодий эксперимент — бу йўлдаги муҳим босқичдир. Жамият, меҳнат коллективлари, ҳар бир ходимнинг иқтисодий манфаатларини бирга қўшишнинг энг мақсадга мувофиқ форма ва методларини қидиришни янада зўр ғайрат билан давом эттириш керак. Идеология фронтининг ҳамма бўғинлари бу соҳада кўп иш қилиши мумкин.

Халқ фаровонлиги тўғрисида, социал адолат принципларини янада тўла-тўкис амалга ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия фаолиятининг олий маъноси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади, деб таъкидлади докладчи. Шу мақсадларни изчиллик билан рўёбга чиқариш ғоят кенг халқ оммасининг партияга ишончини мустаҳкамлайди, унинг ғайрат-шижоати ва сиёсий активлиги ўсишига кўмаклашади.

Совет сиёсий системасини такомиллаштириш, социалистик демократияни янада ривожлантириш замирида инсоннинг социал ролини оширишнинг жуда катта истиқболлари яшириниб ётибди. Бунда Советлар ишининг ҳамма соҳаларини ривожлантириш биринчи ўринда туриши табиий. Меҳнаткашлар ўзи сайлаб қўйган Совет қандай ишлаётганини, сайловчиларнинг наказларини қандай бажараётганини, уларнинг манфаатларини қандай ифодалаб, ҳимоя қилаётганини яхши билиб туришлари керак. Шу билан бирга давлат, хўжалик ва маданий қурилишнинг турли соҳаларидаги ишларнинг аҳволи устидан умумхалқ контроллигининг самарали воситаси бўлмиш барча ижрочи органларнинг ҳисобот бериб туришидан иборат конституцион принципларнинг изчиллик билан рўёбга чиқарилиши муҳимдир. Барча мансабдор шахслар ва гражданлар совет қонунларига жуда қаттиқ риоя қилишлари ҳақида Советларнинг, давлат халқ контроли органларининг, жамоатчилигимизнинг ғамхўрлиги алоҳида аҳамият касб этади.

Корхоналар, қурилишлар, колхоз ва совхозлар иши масалаларини кун сайин муҳокама қилиб, ҳал этиб туришга меҳнаткашларни бундан буён ҳам жалб этиш лозим. Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун бунинг учун кенг истиқбол очади. Бу қонунни моҳирона қўлланиш одамларнинг ғайрат-шижоатини реал кучайтириш имконини беради, ишлаб чиқаришдаги барча резервлардан — техникавий, иқтисодий ва социал резервлардан яхшироқ фойдаланишга кўмаклашади. Ҳамма жойда ташкилотчилик ва тарбия иши шундай йўлга қўйилиши зарурки, ҳар бир коллектив шахснинг ижодий кучларини қулф урдиришга актив таъсир ўтказа оладиган бўлсин. Партия, касаба союз ташкилотларининг, комсомолнинг иши шу мақсадга бўйсундирилиши керак.

Ошкоралик — социалистик демократиянинг ажралмас жиҳати, бутун ижтимоий турмушнинг нормасидир. Ўз вақтида берилган батафсил ва ошкора ахборот — одамларга нисбатан ишонч, уларнинг ақл-заковати ва ҳис-туйғуларига, у ёки бу воқеанинг моҳиятини тушуниб етиш қобилиятига ҳурмат билан қараш далилидир. Ошкоралик меҳнаткашларнинг активлигини оширади.

Партия ва давлат органлари ишидаги ошкоралик бюрократик бузилишларга ташқи курашнинг таъсирчан воситаси бўлиб, қарорлар қабул этишга ва уларнинг бажарилиши устидан контролликни ташкил этишга, камчилик ва нуқсонларни тузатишга бирмунча пухта ўйлаб ёндашиш масъулиятини юклайди. Пропаганданинг ишонарли бўлиши — тарбиянинг таъсирчанлиги, сўз билан ишнинг бирлигини таъминлаш кўп жиҳатдан шунга боғлиқ бўлади.

Тақсимот муносабатлари социалистик адолат принципларини рўёбга чиқаришда жуда катта аҳамиятга эга. Кейинги йилларда бу соҳада ҳам дуруст тартиб ўрнатиш учун бир талай иш қилинди. Аммо ҳали ҳам анчагина проблемалар бор ва бу проблемаларни давлат, хўжалик органларининг, кенг жамоатчиликнинг биргаликдаги куч-ғайратлари билан ҳал этиш керак. Ўртоқ К. У. Черненко халқ контролерларининг Бутуниттифоқ кенгашида шу ҳақда гапириб ўтди.

Социалистик тақсимот билан хўжалик юритиш принципларидан ҳар қандай чекиниш меҳнат ва социал пассивлик, текинхўрлик, маънавий нигилизм, даромад ва неъматларни қайта тақсимлашнинг яширин формалари сингари жиддий ҳодисаларни келтириб чиқариши мумкинлиги ва келтириб чиқараётганлигини ҳаётнинг ўзи бизга ўргатмоқда. Ақлидрок далиллари, виждон ва гражданлик бурчи овози таъсир қилмайдиган кишиларнинг йўлига қонуннинг муқаррар кучи кўндаланг қилиб қўйилиши керак.

Тақсимот муносабатлари проблемаси, деб уқтирди ўртоқ нотиқ, иш ҳақигагина эмас, балки одамларнинг эҳтиёжларини қондиришнинг бутун системасига тааллуқлидир, бу эҳтиёжларнинг анчагина қисми ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобидан таъминланади.

Масалан, соғлиқни сақлаш ҳар бир кишининг манфаатларига дахлдордир. Бизнинг мамлакатимизда соғлиқни сақлашнинг чинакам демократик системаси вужудга келтирилган. Шу билан бирга медицина хизмати ҳар жиҳатдан ҳам ҳозирги замон талабларига мос келавермаётганлиги, бир қанча ҳақли таъналарга сабаб бўлаётганлиги кўриниб турибди. Соғлиқни сақлаш муассасаларининг ишига партия ва совет органларининг диққат-эътиборини кучайтириш лозим.

Кейинги йилларда маиший хизмат соҳаси катта ижтимоий салмоққа эга бўлиб қолди. Партия маиший хизмат соҳаси шу куннинг талабларига мувофиқ ҳолга келтирилиши учун тобора кўп куч-ғайрат сарфламоқда. Шу мақсадда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ва маиший хизматни ривожлантиришнинг комплекс программасини ишлаб чиқиш ниҳоясига етказилмоқда.

Ишлаб чиқариш соҳасидагина эмас, бўш вақтнинг қандай ўтказилиши ҳам инсонни камол топтириш жабҳаси ҳисобланади. Социал ва маданий қурилиш масалаларини ҳал этиш учун маҳаллий органларнинг масъулиятини ошириш пайти келди, деб ўйлаймиз. Ҳозир бу органларга катта ҳуқуқлар берилган. Бироқ Марказий Комитетга меҳнаткашлардан келаётган хатлар таҳлил этиб кўрилса, айрим жойларда бу ҳуқуқлардан фойдаланишни билмасликлари, шу билан бирга фойдаланишни истамаётганликлари ҳам маълум бўлди. Бу соҳада дуруст тартиб ўрнатилиши керак.

Партия Марказий Комитетининг фикрича, социал масалалар турмушнинг қайси жиҳатларига тааллуқли бўлмасин, уларга доимий эътибор бериш барча давлат, хўжалик, жамоат ташкилотлари, марказий ва маҳаллий органлар учун қонун бўлиб қолиши керак. Одамларнинг эҳтиёжларига эътиборсизликни ҳеч қандай объектив вазиятларни важ қилиш билан оқлаб бўлмайди. Биз, коммунистлар учун бу иш — принцип масаласидир.

Сўнгра докладчи социализм ўзининг хўжалик сиёсати билан социал-иқтисодий соҳадаги муваффақиятлари билан жаҳон тараққиётига асосий таъсир ўтказиб келганлиги ва ўтказаётганлигини уқтирди. Бу ерда қўйилган ҳар бир янги қадам — социалистик тузум ва совет турмуш тарзи фойдасига хизмат қиладиган энг ишончли далилдир. Социалистик идеология ижтимоий тараққиётнинг, инсон шахсини камол топтиришнинг қурол-яроғсиз ва урушларсиз, эксплуатациясиз ва жабр-зулмсиз дунёни барпо этишнинг чинакам инсонпарварлик идеалларини тарғиб қилади.

Замоннинг шиддатли тазйиқини тўхтатиб қолиш учун биз эмас, балки капитализм найранг ишлатишга ва ниқобланишга, урушлар қилишга ва террор усулларини ишга солишга, сохтакорликлар ва ғаламисликлар қилишга мажбур бўлмоқда. Капитализмнинг умумий кризиси — унинг иқтисодий, социал ва сиёсий зиддиятлари кескинлашувидангина иборат эмас, бу — ҳам маънавий, ҳам ғоявий ва ахлоқий кризисдир.

Айни вақтда монополистик буржуазиянинг мафкуравий активлиги кейинги йилларда кескин кучайди. Душман мафкуравий жабҳадаги ўзаро кураш учун жуда катта ташвиқот машинасини вужудга келтирди, маккорона техникавий воситалардан, қўпорувчилик ва психологик таъсир ўтказиш воситаларидан фойдаланмоқда. Империализм ҳозирги пайтда олиб бораётган «психологик уруш» ўзининг жадаллиги, мазмуни ва методлари жиҳатидан, бошқа мамлакатларнинг суверенитетини поймол этувчи агрессиянинг алоҳида бир туридир.

Мана шундай шароитда содир бўлаётган воқеа ва ҳодисаларга баҳо беришда партиявий принципиаллик, изчил синфий ёндашиш, бизга ёт қарашларга нисбатан сиёсий сергаклик ва муросасизлик, мафкуравий ишнинг ижодий жанговарлик руҳи, ишчанлик, дадиллик ва матонат ҳар қачонгидан ҳам зарур.

Идеологиямизнинг ҳужумкорлиги — буржуазиянинг мафкуравий афсоналарини ва сийқа гапларини фош этишдангина иборат эмас. Бу, аввало, идеалларимизни, ижтимоий турмушнинг социалистик нормаларини, чинакам озодлик ва демократияни қарор топтириш, реал социализмнинг тарихий ютуқларини пропаганда қилиш демакдир.

Идеологиямизнинг ҳужумкорлиги — КПСС билан Совет давлатининг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг тинчликсевар ташқи сиёсатини жуда активлик билан пропаганда қилишдан иборат.

Тинчлик ва социал тараққиёт иши учун курашда КПСС халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати кучларини ҳар томонлама жипслаштириш йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқда. Биз марксизм-ленинизм улуғ ғояларининг тарихий ҳаққонийлигини қаттиқ туриб ҳимоя қиляпмиз, барча халқларнинг социал тараққиёти учун, тинчлиги ва хавфсизлиги иши учун инсониятнинг барча революцион, тинчликсевар кучлари билан биргаликда курашяпмиз.

Ниҳоят идеологиямизнинг ҳужумкорлиги — ахборотнинг партиявий принципиаллиги ва оперативлигидан иборат. Биз жаҳон тараққиёти, бир-бирига зид бўлган икки системанинг кураши ва мусобақаси жараёни ўртага қўяётган масалаларга ўз вақтида ва моҳият эътибори билан жавоб беришимиз, турмуш талабига қараб, тасаввурларимизга ва практикамизга зарур тузатишларни ўз вақтида киритиб туришимиз керак.

Июнь Пленуми ҳозирги замон идеология курашининг ўткирлиги ва мураккаблигини эътиборга олиб ҳам мамлакат ичкарисида, ҳам чет эл меҳнаткашлари ўртасида муқобил пропагандани яхшилаш вазифасини илгари сурди. Партия комитетлари, оммавий ахборот воситалари бу ишнинг мазмунини келгусида ҳам янада чуқурлаштиришлари, унинг тағин ҳам оператив бўлишига интилишлари лозим.

Докладда ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларига партиявий раҳбарлик савиясини оширишга, КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари асосида иш услубини тубдан яхшилашга муҳим ўрин берилди.

Марказий Комитет, деди докладчи, барча кадрларимизнинг ленинча иш услубини ўрганиб олишларига жуда катта аҳамият бермоқда. Сиёсий ёндашувга риоя қилинган тақдирдагина, сарфланаётган куч-ғайратларни амалий натижалар билан танқидий таққослаган, доимо ижодий изланган тақдирдагина масалаларни, Ленин айтганидек, «чиновникларча» эмас, балки давлат нуқтаи назаридан ҳал этиш мумкин бўлади.

Ҳали ҳамма жойда ҳам ишни амалий ташкил этиш маҳорати, баъзан эса қатъият етишмаётганини кўрсатувчи фактлар бор. Хилма-хил шаклларда намоён бўладиган расмиятчилик жонли фикр ва жонли ишнинг ашаддий душмани бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Расмиятчиликнинг моҳияти уқувсизликдан, беғамликдан, масалага партиявий, сиёсий ёндашиш ўрнига тўраларча — бюрократларча ёндашишдан, ишни қандай қилиб бажариш эмас, балки уни қандай қилиб кўркамроқ кўрсатишни асосий мақсад қилиб қўйишдан иборат.

Турмушда учрайдиган ҳамма расмиятчилик ҳолларига қарши курашишнинг тайёр қонун-қоидалари йўқ, албатта. Партия одамлар ҳақида сўзларига қараб эмас, балки ишларига қараб фикр юритиш, иш ҳақида «тадбирлар»га қараб эмас, балки натижага қараб ҳукм чиқаришдан иборат ўзгармас большевикча принципга ҳамиша риоя қилиб келди. Биз ҳаёт синовидан ўтган шу принципга бундан буён ҳам амал қилаверамиз.

Жуда кўпчилик кадрларимиз ўзларининг партиявий ва хизмат-профессионал бурчини ҳалол бажармоқдалар, ишда фидокорлиги, шахсий камтарлиги, одиллиги ва одамларга меҳрибонлиги билан меҳнаткашлар ўртасида муносиб ҳурмат ва обрў-эътибор қозонмоқдалар.

Афсуски, ҳали бошқача турдаги фактларга ҳам дуч келинмоқда. Меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларига нисбатан тўраларча-бюрократларча қаралаётганлиги, баъзи раҳбарлар ва мансабдор шахсларнинг кибр-ҳавога берилганлиги, қариндош-уруғчилик ва ошна-оғайнигарчилик билан иш тутилаётганлиги хусусида улардан шикоятлар келиб турибди.

Биз бугун муҳокама этаётган ҳамма ишларда оммавий ахборот воситаларининг роли жуда катта. Чуқур билим, ижодий ғайрат, принципиаллик, баъзан эса жасорат талаб қиладиган журналистларнинг меҳнатини партия юксак қадрлайди. Матбуот, телевидение, радионинг экономика, тарбия, маданият соҳасидаги энг зарур масалалар юзасидан кўпгина амалий ва таъсирчан чиқишларини айтиб ўтиш мумкин. Аммо матбуотдаги кўпгина материаллар, телекўрсатув ва радиоэшиттиришларда ҳали ҳам андазачилик, қуруқлик, юзакичилик иллатлари бор. Партия социал-иқтисодий тараққиёт режаларини амалга оширишга, коммунистик тарбияни яхшилашга оммавий ахборот воситаларининг янада каттароқ ҳисса қўшишларига умид қилади.

КПСС Марказий Комитети бутун идеология корпусимизнинг — агитатор ва пропагандистлар, лекторлар, халқ ўқитувчилари, маданий-маърифий ходимларнинг меҳнати ва куч-ғайратларини қадрлайди. Марксча-ленинча дунёқарашни, юксак гражданликни, социалистик Ватан учун ватанпарварларча фахрланиш туйғусини шакллантиришда, халқ турмушини янги маънавий дурдоналар билан бойитишда олимлар ва санъаткор зиёлиларнинг хизматлари жуда катта. Зиёлиларимизнинг истеъдоди туфайли юзага келган жамики салмоқли ва ҳаққоний асарларни партия қўллаб-қувватлашига ва совет кишилари миннатдорчилик билан кутиб олишларига уларнинг ишончлари комил бўлаверсин.

Биз Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабанинг 40 йиллигига ҳозирлик кўряпмиз. Ҳаётга қадам қўяётган ҳар бир янги авлод бу ғалабанинг сарчашмаларига мурожаат этади, зеро гражданлик ва сиёсий етукликни мамлакат тарихидан, унинг қаҳрамонона саҳифаларидан ажратиб бўлмайди. Совет ватанпарварлиги тузумимизнинг улуғвор маънавий ғалабаларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Биз ҳам шу мулкни алоҳида ардоқлаб, партиявий эътибор билан сақлашимиз ва кўпайтиришимиз керак, зеро Ватанга муҳаббатдан ҳам, интернационал бурчга садоқатдан ҳам юксакроқ туйғу йўқ.

Халқнинг жонли ижодкорлиги, деди сўзининг охирида М. С. Горбачев, жамики янги ишларимиз муваффақиятининг гаровидир. Биз социалистик жамиятни янги, янада юқори поғонага кўтариш, Ленин партиясининг XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун зўр бериб меҳнат қилишимиз лозим.

(Доклад зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди).

КПСС Марказий Комитетининг секретари **М. В. Зимянин** идеологик, агитация-оммавий ишни ташкил этиш масалалари ҳақида нутқ сўзлади. КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари амалга оширилганлиги совет жамияти турмушининг барча жиҳатларига чуқур таъсир ўтказди ва ҳамон таъсир ўтказмоқда, деди у. Марказий Комитет июнь Пленумидан кейин партиянинг ички ва ташқи сиёсати соҳасидаги энг муҳим вазифаларни амалга оширишни идеологик жиҳатдан таъминлаш комплекс масалаларини кўриб чиқди, умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш тўғрисида, комсомолга раҳбарлик ҳақида, оммавий ахборот воситаларининг фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида, пропагандага қарши ягона системани вужудга келтириш ҳақида муҳим қарорлар қабул қилди.

Бизнинг пропагандамиз Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, халқнинг ғоявий-сиёсий ва социал бирлигини кучайтиришга, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги ва ҳамкорлигини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўша туриб, партиянинг иқтисодий ва социал сиёсатини амалга оширишга янада фаол кўмаклашадиган бўлиб қолди. Идеология иши дарҳақиқат бутун партиянинг, ҳар бир коммунистнинг ишига айланмоқда.

Экономика партия билан халқнинг революцион ўзгартирувчилик фаолиятида асосий плацдармдир, деб таъкидлади нотиқ. Ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг 15 ноябрда бўлиб ўтган мажлисида нутқ сўзлаб, экономикадаги ижобий силжишларни уқтирди, мамлакатни бундан буён социал-иқтисодий ривожлантиришнинг ғоят муҳим масалаларига оид конкрет таклифларни ўртага қўйди. Партия билан халқ ўртоқ К. У. Черненко нутқини ҳар бир коммунистни, ҳар бир совет ки-

(Давоми учинчи бетда).

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ: БИЛИМ, ЭЪТИҚОД, ҲАРАКАТ

(Боши иккинчи бетда).

шисини социалистик қурилишнинг, Ватанимиз коммунизм сари бундан буён олға боришининг янги вазифаларини ҳал этишда фаол қатнашишга илҳомлантирувчи илмий жиҳатдан асосланган, стратегик аҳамиятга молик партия ҳужжати сифатида қабул қилди.

Биз бутун идеология фронтининг, аввало босма ва оғзаки пропаганда ҳамда агитация воситаларининг тушунтирувчилик, сафарбар этувчилик ва ташкил қилувчилик фаолиятини партия социал-иқтисодий сиёсатининг ҳал қилувчи йўналишларига қаратишимиз, илғорлар ва новаторларнинг ташаббусларини янада зўр активлик билан қўллаб-қувватлашимиз, қолоқларни илғорлар даражасига етказиб олишимиз, социалистик мажбуриятлар бажарилишини доимий назорат остига олишимиз, ҳозирги беш йиллик планлари муваффақиятли бажарилиши ва келгуси ўн иккинчи беш йилликка қулай шарт-шароитлар яратилиши учун ҳамма ишни қилишимиз лозим.

Меҳнаткашларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш коммунистик таълим ва тарбиянинг негизи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бу вазифани ҳал этиш учун партия ихтиёрида ишончли база — партия маорифи, оммавий-сиёсий ва иқтисодий таълим системаси бор.

Биз бу системани партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари асосида анчагина қайтадан қурдик.

Ҳозир сиёсий ва иқтисодий таълим шаҳобчасида 65 миллиондан ортиқ киши ўз билимларини оширмоқда. Партия комитетлари ҳозир ўқишнинг ташкилий формалари ёрдамида коммунист ва партиясиз тингловчиларга янада актив ва изчиллик билан таъсир ўтказиб, уларнинг ғайрат-шижоатини ва сиёсий активлигини ривожлантиришга эришишлари энг муҳим вазифадир. КПСС XXVII съезди қабул этадиган партиянинг янги таҳрирдаги Программасини ўрганиш сиёсий ўқишнинг мазмунини бойитиши шубҳасиз.

Ўртоқ М. С. Горбачев бу ерда ҳозирги шароитда ижтимоий фанларни янада ривожлантириш масалаларига доир муҳим қоидаларни айтиб ўтди. Уларни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаб, олимларнинг пропаганда назариясига ҳам, бевосита идеология иши практикасига ҳам қўшадиган ҳиссаси бирмунча актив ҳамда салмоқли бўлиши мумкин ва лозимлиги тўғрисида ҳам айтиб ўтиш зарур деб ўйлайман.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумидан кейин, деб уқтирди нотиқ, оммавий-сиёсий, агитация ишининг кўпгина соҳаларида сезиларли ижобий ўзгаришлар рўй берди. Ленин бу ишни «ҳозир ҳам, келгусидаги бошқа бирон бир пайтда ҳам бошқа ҳеч нарса билан алмаштириб бўлмайди», деб таъкидлаган эди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советларига ҳамда маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайлов кампанияси оммавий-сиёсий иш самарадорлигининг катта ижтимоий имтиҳони бўлади. Ватанимизнинг, совет турмуш тарзининг ютуқларини пропаганда қилишга алоҳида эътибор бериш кераклиги табиий. Ижтимоий тузумимизга асос қилиб олинган социал адолатни аниқ-равшан мисоллар ёрдамида қарор топтириш керак.

Сўнгра М. В. Зимянин бундай деди: оммавий-сиёсий ишда ва лекция пропагандасида ҳали каттагина камчилик ва нуқсонлар тугатилган эмас. Аввало оғзаки ва кўргазмали агитациянинг мазмунини, конкретлиги ва таъсирчанлигини ошириш, уни имкони борича биринчи галда меҳнат коллективлари олдида турган энг муҳим иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишга қаратиш зарур.

Тез орада халқимиз, бутун тараққийпарвар инсоният Улуғ Ватан урушидаги Ғалабанинг 40 йиллигини нишонлайдилар, деди сўзини давом эттириб нотиқ. КПСС Марказий Комитетининг шу санага бағишланган қарорида шонли юбилейга тайёргарлик кўришнинг ҳамма жиҳатлари юзасидан тавсиялар берилган. Бу юбилей аввало ёш авлодни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашни кучайтириш, ёшларни СССР Қуролли Кучларида хизмат қилишга тайёрлашни яхшилаш учун янги имкониятлар очади.

Биз кескинлашган халқаро вазият шароитида пропаганда ишимизнинг мазмуни ва характерига талаб нақадар ошиб бораётганини тўла-тўкис эътиборга олишимиз керак. Меҳнаткашларга партиямизнинг ленинча халқаро сиёсати моҳиятини доимо тушунтириб беришимиз, уларни империализмга нисбатан синфий муросасизлик ва ҳушёрлик руҳида тарбиялашимиз зарур, деб таъкидлади М. В. Зимянин. АҚШ империалистик доиралари ва уларнинг НАТОдаги ғумашталари кучайиб бораётган агрессивлигини янада зўр куч билан фош қилиш керак.

Партия комитетлари Марказий Комитет июнь Пленумининг қарорларини бажара бориб, қарши пропаганданинг ягона системасини вужудга келтириш ишларини ниҳоясига етказмоқдалар. Бироқ, ҳали қарши пропагандани янада жанговар тус олдириш тўғрисида партия қўйган вазифа мутлақо ҳал этилгани йўқ. Синфий душман бизни мудофаа позицияларига ўтказиб қўйишни истайди. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Тарихий ҳақиқат бизнинг томонимизда. Ҳозир бизнинг ихтиёримизда социализм фойдасига ишлайдиган шак-шубҳасиз тарихий далиллар бор.

Сўнгра нотиқ оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг фаолиятига тўхталди. Партия Марказий Комитети ўзининг июнь Пленумидан кейин оммавий ахборот воситалари ишини такомиллаштириш мақсадида бир қанча муҳим қарорлар қабул қилди. Телевидение ва радионинг ахборот программалари мазмуни ва оперативлигини кучайтириш масаласи кўриб чиқилди. Улар ички ва халқаро воқеаларни тўлиқроқ, оперативроқ ёрита бошлади. Сиёсий обзорчиларнинг шарҳлари ҳамда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида муҳокама қилинадиган йирик социал-иқтисодий проблемаларга бағишланган махсус кўрсатув ва эшиттиришлар жорий қилинди. КПСС Марказий Комитетининг «Район ва шаҳар газеталарининг фаолиятини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори бутун матбуот учун принципиал аҳамиятга эгадир. Бу қарорни бажариш чоғида маҳаллий матбуотга партиявий раҳбарлик практикаси такомиллаштирилмоқда.

Оммавий ахборот турли воситалари ўзига хос хусусиятларга эга бўлишига қарамай, уларга қўйиладиган битта умумий талаб бор. Гап газеталар, телевидение, радио материалларининг мазмундорлиги ва таъсирчанлигини янада ошириш зарурлиги тўғрисида бормоқда. Шунга қарамай, ҳали ижодий ташаббускорлик кўрсатмаётган редакция коллективлари оз эмас. Нотўғри, баъзан эса ҳатто ғоявий ғўр мулоҳазаларни эълон қилиш фактлари ҳам учраб турибди.

Совет кишиларини ғоявий-сиёсий, ахлоқий жиҳатдан тарбиялашда, уларни маънавий жиҳатдан улуғлашда социалистик маданият тобора катта аҳамият касб этмоқда, деб таъкидлади М. В. Зимянин. СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг юбилей пленумида Константин Устинович Черненко сўзлаган нутқда кўп миллатли совет адабиётининг, умуман санъатнинг хизматларига юқори баҳо берилди. Маданият усталари турмушга партия талаб қилаётганидек, партия курашаётганидек ёндошишни бадиий воситалар билан қарор топтириш, одамларни коммунистик руҳда тарбиялашда партияга ёрдам бериш тўғрисида ўзларига қилинган мурожаатни завқ-шавқ билан кутиб олдилар.

Бизнинг пропагандамизда адабиёт ва санъатнинг халқ маънавий эҳтиёжларини шакллантиришдаги, совет кишиларини ғоявий-сиёсий ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялашдаги кучайиб бораётган ролини тўлиқроқ эътиборга олиш, ижод аҳли ўртасида ғоявий иш олиб боришни кенгайтириш зарур.

Нотиқ маданий-маърифий муассасалар — клублар, маданият уйлари, кутубхоналарнинг ишини янада яхшилаш, бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш зарурлигини уқтириб ўтди.

М. В. Зимянин йигит ва қизларни мустақил турмушга ва ҳаётга ғоявий-маънавий, жисмоний, профессионал жиҳатдан тайёрлаш проблемаларига тўхталди. Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш — етук социализмни такомиллаштиришнинг ажралмас таркибий қисмидир. Ислоҳотнинг мақсади ва мазмунини белгиловчи ҳужжатлар халқ маорифи ленинча принципларини ривожлантиради, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш назарияси ва практикасида янги босқични бошлайди. Ислоҳотни амалга оширишга киришилган бўлса ҳам, аммо ҳозирча ўқувчиларни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш ва касб танлашни ўргатишни тубдан яхшилаш эндигина бошланди, деб айтиш мумкин. Партия комитетлари ҳар бир ишлаб чиқариш коллективининг мактаб ўқувчиларига меҳнат тарбияси бериш ва касб-кор ўргатиш учун замонавий моддий-техникавий базани вужудга келтиришда қатнашишига эришишлари лозим.

Пировардида нотиқ бундай деди: биз КПССнинг XXVII съездига бевосита тайёргарлик кўриш даврига кирдик. Бу съезд партия билан халқ ҳаётида тарихий босқич бўлади, олға томон планли ҳаракатимизнинг стратегиясини ишлаб чиқади. Партия билан халқнинг бирлигини тинимсиз мустаҳкамлаш, омманинг онглилиги ва ғоявий эътиқоди замиридаги зўр ижодий, бунёдкорлик кучларини ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштиришга, Улуғ Советлар Ватанининг сиёсий, иқтисодий ва мудофаа қудратини янада ўстиришга сафарбар қилиш — бизнинг вазифамиз, бизнинг юксак партиявий бурчимиздир.

Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Н. Н. Слюньков** идеологик ташкилотчилик ва хўжалик ишларининг бирлигини таъминлаш соҳасидаги тажриба тўғрисида гапириб, республика коммунистлари планлар тақдири ҳал этилиб, шахснинг асосий фазилатлари шаклланадиган жойда сўз ва иш билан тарбиялашни, ишлаб чиқаришда тартиб ўрнатишни, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашни биргаликда қўшиб олиб бориш асосий вазифа деб биладилар.

Иқтисодий эксперимент ва айниқса хўжалик ҳисобида ишлайдиган бригада пудрати ходимларни корхона ишларини ва коллективнинг жамоат ҳаётини бошқаришга янада активроқ жалб этиш имконини беради. Бу ҳар бир меҳнаткаш пассив ижрочи бўлиб қолмасдан, балки бошқарувга оид қарорлар қабул қилишнинг фаол қатнашчиси бўлиб, биргаликда ишлаб чиқилган планлар ва ташаббусларни манфаатдорлик билан амалга оширадиган бўлишининг тўғри йўлидир.

Меҳнатни ташкил этишнинг янги формалари бирмунча мураккаб ҳолда қарор топмоқда. Бу эса тегишли даражада ташкилий-техникавий ва психологик тайёргарликни, одамлар орасида қунт билан иш олиб боришни талаб қилади. Биз бригададаги коллективизм ҳамиша социалистик коллективизм бўлишини кузатиб борамиз, деди нотиқ.

Барча моддий ва маънавий неъматларнинг бунёдкори бўлган инсон — совет жамиятининг асосий мулкидир, деди ўз нутқида «Правда» газетасининг бош редактори **В. Г. Афанасьев.** Мана шу меҳнаткаш инсон — матбуотнинг диққат марказидадир. Биз меҳнат аҳли — зарбдорлар, илғорлар, новаторлар тўғрисида ҳақиқатдан ҳам кўп ёзамиз. Лекин ҳамиша ҳам яхши ва муносиб тарзда ёзаяпмизми? Ўйлайманки, ҳамиша ҳам шундай эмас. Биз одатда меҳнаткаш инсонни фақат меҳнат кишиси сифатидагина тасвирлаймиз. Биз инсонни кенг кўламда, кўп ва барча жиҳатларда — меҳнаткаш, граждан ва оила бошлиғи сифатида, мулоҳаза юритувчи, кўп нарсаларга қизиқувчи киши сифатида, уни ҳис-туйғулари, фикр-ўйлари турлича бўлган киши сифатида тасвирлашимиз зарур. Бир сўз билан айтганда, жонли инсон характерини очиб беришимиз керак.

Энг муҳими шундаки, деди нотиқ, биз кишиларга бугунги кун мезони билангина эмас, шу билан бирга эртанги кун мезони билан баҳо беришимиз, уни коммунистик идеалларимизга мувофиқ тарзда бошлаб боришимиз ва тарбиялашимиз керак.

Ривожланган социализм жамиятини такомиллаштиришнинг партия белгилаб берган йўллари — бу мавзуларимизнинг асосий проблемасидир. Совет журналистлари ана шу проблема устида иш олиб бормоқдалар ва бундан буён ҳам тинмай иш олиб бораверадилар, деб таъкидлади нотиқ.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари **А. М. Роганов** ҳозирги шароитда меҳнат тарбиясининг ўзига хос хусусиятлари, унинг проблемаларига тўхталиб ўтди. У москваликларни тарбиялашда, умумманфаат йўлида виждонан ва унумли меҳнат қилиш обрўсини оширишга кўмаклашадиган жамоат фикрини шакллантиришда идеологик ишнинг барча воситаларидан актив фойдаланилаётганлигини уқтириб ўтди.

Пойтахт партия ташкилотлари ҳар бир москвалик ўзининг жамоат олдидаги бурчини ҳалол ва тўла-тўкис бажаришга эришмоқдалар. Меҳнаткашларда доимо ишга ижодкорлик бахш этишга, уни такомиллаштиришга, ихтирочилик ва рационализаторликка интилиш туйғусини ҳосил қилиш — ҳозирги босқичдаги меҳнат тарбиясининг асосий йўналишларидан биридир.

Муқобил планлар ишлаб чиқиш ва уларни қабул қилиш меҳнат интизомини ривожлантиришнинг қудратли омилидир.

Нотиқ пойтахт коллективларидаги идеологик ишлар тажрибаси тўғрисида батафсил гапириб, ёшларни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш, ҳунар-техника таълими системасини такомиллаштириш, олий ўқув юртлари ва техникумларда мутахассисларни тайёрлаш ҳозирги шароитда тобора катта аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади.

Ривожланган социализмни такомиллаштиришда илмий дунёқарашнинг моҳиятини ва унинг ўсиб бораётган аҳамиятини пухта таҳлил этиш илмий ва амалий жиҳатдан тобора муҳим аҳамият касб этмоқда, деди ўз нутқида СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик **П. Н. Федосеев.** Бунда гап шунчаки назарий қоидалар мажмуаси ҳақидагина эмас, балки чуқур ва ўзгармас ғоявий-маънавий негизлар тўғрисида, социалистик жамият кишисининг социал моҳияти ҳақида боряпти, албатта.

Бироқ, деди нотиқ, барча кишилар онгида материалистик дунёқараш принциплари қарор топиб, улар меҳнат фаолиятида ва жамоат ҳаётида асосий йўналтирувчи куч бўлиб қолиши учун ҳали ҳамма ишлар қилинди, деб бўлмайди. Меҳнаткашларда, айниқса ёшларда материалистик эътиқодни шакллантиришда марксча-ленинча фалсафанинг, табиий ва ижтимоий фанларнинг, реалистик санъатнинг дунёқараш потенциалидан янада тўлиқроқ фойдаланиш муҳимдир.

Ҳозирги пайтда жамиятшуносларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари энг аввало илмий-техникавий тараққиётнинг социал-иқтисодий, ҳуқуқий ва дунёқараш проблемаларини комплекс тарзда ишлаб чиқишга, ижтимоий ривожланишнинг социал механизмларини таҳлил этишга жамланмоқда.

Конференцияда Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари **А. С. Капто** сўзга чиқди. У ватанпарварлик ва интернационал тарбиянинг таъсирчанлигини ошириш соҳасида Украина партия ташкилотлари амалга ошираётган ишлар тўғрисида гапириб, бундай ишларнинг синфий мазмунини кучайтириш зарурлигини уқтириб ўтди. Нотиқ ишчилар синфининг мунтазам революцион, партиявий ва илмий онги етук социализм шароитида барча социал табақалар ва группаларнинг кенг кўламдаги мулки бўлиб қолаётганлиги ҳамда бутун ижтимоий онгни бирлаштирувчи ўзак сифатида намоён бўлаётганлигини таъкидлади.

Синфий тарбия совет жамиятини ватанпарварлик ва интернационал жипслаштиришнинг, оммани ижодий меҳнатга сафарбар этишнинг энг муҳим шарти бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Амалга оширилаётган ишлар, деб таъкидланди нутқда, Украина экономикаси мамлакатнинг ягона халқ хўжалиги комплексида муттасил ва шаҳдам ривожланишига кўп жиҳатдан кўмаклашмоқда.

Ватанпарварлик ва интернационализм, деди нотиқ, — шахсни социал-сиёсий етуклик чўққилари сари парвоз эттирувчи икки қанотдир. Украина партия комитетлари ўзларининг ташкилотчилик ва тарбиявий ишларини бундан буён ҳам шундай ташкил этадиларки, токи ҳар бир кишидаги ана шу қанотлар мустаҳкам ғоявий-маънавий қотишмадан қуйилган бўлсин.

КПСС Марказий Комитети Фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири **В. А. Медведев** ўз нутқини ҳозирги босқичда ижтимоий фанларни ривожлантириш масалаларига бағишлади. Ҳозирги халқаро вазият, кескинлашиб кетган идеологик кураш ижтимоий фанлар олдига янги-янги вазифаларни қўймоқда, деди у.

Яқин-яқинларда ҳам буржуа пропагандаси риёкорлик билан ўзини социализм тарафдори, уни яхшилаш, «инсонпарварлаштириш» ғамхўри қилиб, қандайдир либерал, «демократик» социализм тарафдори деб кўрсатиб, жамиятни конвергенциялаш, идеологиядан ҳоли қилиш назарияси ва шу каби назариялардан кенг фойдаланиб келарди. Ҳозирги вақтда мана шу барча ниқоблар олиб ташланди. Бизга қарши ошкора ҳуруж қилиб социализм негизларига, турмуш тарзимиз негизларига — ишлаб чиқариш воситаларига, ижтимоий мулкчиликка, хўжаликнинг план системасига, умумхалқ социалистик демократиясига, партиянинг раҳбарлик ролига ҳуруж қилишга ва уларни обрўсизлантиришга уринмоқдалар.

Ҳозирги ўзгарган шароитда ижтимоий фанларни халқаро майдонда мухолифларимизга қарши ғоявий кураш вазифаларига янада дадиллик билан қаратиш зарур. Ижобий билимни ҳар қандай чуқурлаштириш ёт тасаввурларни танқид қилиш, буржуа идеологиясини фош этиш билан қўшиб олиб борилиши зарур.

Бундай танқид бўлмаган бирорта ҳам илмий-тадқиқотни тугалланган тадқиқот деб ҳисоблаш мумкин эмас. Марксизмга қарши ғоявий-назарий концепцияларнинг умум фалсафий, умум методологик негизларини чуқур танқид қилиш зарур.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг директори, академик **А. Г. Егоров** ўз нутқини фан-техника революцияси ва ривожланган социалистик жамият шароитида оммани коммунистик руҳда тарбиялашнинг диалектик узвий алоқасига бағишлади.

Нотиқ оммада марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш оммани тарбиялаш жараёнида ҳал қилувчи роль ўйнашини уқтириб, фан-техника революциясини авж олдириш нуқтаи назаридан хўжалик юритишнинг интенсив йўлига комплекс равишда ўтиш жараёнида ишлаб чиқариш соҳасида меҳнатда ижодий ва ахлоқий асослар, коллектив муносабатлар, шахснинг масъулияти ўсишини кўрсатиб ўтди.

Фан-техника революцияси идеология, маданият соҳасида ҳам самарали комплекс ишларни амалга ошириш учун янги-янги воситалар ва имкониятларни вужудга келтириб, ҳар бир хонадонга, совет кишиси, қолаверса бошқа мамлакатлардаги кишилар турмушига ҳам техник билимлар, марксча-ленинча дунёқарашни олиб киради, шу билан бирга ҳозирги вақтда халқаро майдонда юз бераётган ўткир идеологик кураш шароитида ғоят муҳим аҳамият касб этади.

КПСС Красноярск ўлка комитетининг биринчи секретари **П. С. Федирко** социал-иқтисодий ривожланиш тармоқ комплекс программаларини идеологик жиҳатдан таъминлаш форма ва методлари тўғрисида сўзлаб берди.

Ўлканинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш комплекс характерда эканлиги идеология ишини ташкил этишга ҳам тегишли равишда комплекс ёндашувни тақозо этди. Айни вақтда комплекс программаларнинг ўзи идеология ишини социал-иқтисодий жиҳатдан таъминлаш учун шарт-шароитлар яратади. Энг муҳим халқ хўжалик объектлари қурилишини идеологик жиҳатдан комплекс таъминлаш методи шундай юзага келди. Унинг моҳияти шундан иборатки, объектни муваффақиятли барпо этишга қаратилган бутун сиёсий-тарбиявий ишни партия, совет, касаба союз, комсомол, хўжалик органлари, идеология муассасалари ягона жабҳада олиб борадилар. КПСС ўлка комитети шу ишни амалга оширишда қатнашаётган ҳамма ташкилотларни ҳисобга олиб, шу фаолиятнинг конкрет программасини белгилайди. Нотиқ бу ишнинг характерини Саян-Шушенск ГЭСи қурилиши тимсолида таърифлаб берди. Бу ГЭСнинг биринчи агрегати белгиланган муддатдан икки йил барвақт ишга туширилди.

Энг муҳим халқ хўжалик объектлари қурилишини идеологик жиҳатдан комплекс таъминлаш ўлкани иқтисодий ва социал ривожлантириш программасини бажаришда муҳим бўғин эканлигини биз амалда ҳис этдик, деди у.

Шахсни ғоявий-маънавий жиҳатдан улуғлаш — совет адабиёти ва санъатининг юксак бурчидир. СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Г. М. Марков** ўз нутқини шу мавзуга бағишлади. У янги инсонни камол топтириш — ғоят муҳим мақсадгина бўлиб қолмай, шу билан бирга коммунистик қурилишнинг зарур шарти эканлигини ҳам эслатиб ўтди.

Кейинги вақтларда совет кишиси характерини кўрсатиб бериш соҳасидаги ютуқлар сезиларлидир. Совет кишисининг энг яхши ёзувчилар қаламига мансуб образи ўзининг психологик фазилатлари ва хусусиятларига кўра бой, сермазмун, ранг-баранг бўлиб қолмоқда. Меҳнат аҳлининг маънавий дунёси ёзувчиларга, худди шунингдек бошқа санъат турлари усталарига яқинроқ бўлиб қолди. Адабиёт бизнинг кунларимиздаги қаҳрамонни, 20-аср етмишинчи — саксонинчи йиллари воқеаларининг қаҳрамонларини тобора қатъият билан изламоқда. Адабиётда қаҳрамоннинг баҳодирона кучи намоён бўлаётган бир майдон сифатида бизнинг буюк қурилишларимиз — БАМ, КамАЗ, қўриқ ерлар, Ноқоратупроқ зона, шунингдек совет кишиси ўзининг оташин интернационал туйғуси билан бораётган яқин ва олис мамлакатлар тобора тез-тез пайдо бўлмоқда.

Биз резервлар тўғрисида, Ватанимизнинг танлаб олинган йўлдан тобора олға ҳаракат қилиб бориши манфаатларини кўзлаб ҳаётнинг барча соҳаларида ана шу резервларни сафарбар этиш ҳақида кўп гапирамиз. Адабиёт ва санъат соҳасида ҳам шундай резервлар бор, деди нотиқ.

Ишчи бригадалари Ўрта Уралнинг минглаб меҳнаткашлари учун янги ҳаракатлар, ташаббуслар чашмаси, социал етуклик мактаби бўлиб қолди. КПСС Свердловск область комитетининг биринчи секретари **Б. Н. Ельцин** ана шу бригадаларни ташкил этиш шартларига, уларнинг самарали фаолиятига тўхталиб, ўз нутқида меҳнат коллективларининг ғоявий-тарбиявий ишда тобора ортиб бораётган ролини таъкидлаб ўтди.

Коллективларнинг хўжалик ҳисобига ўтиши тарбиявий ишларни кучайтиришга кўмаклашмоқда. Аммо биз бунда ресурслар билан таъминланмаслик, ишларни аниқ планлаштирмаслик каби қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. Бунда ҳам шу нарса зарурки, янги цехлар, заводларнинг лойиҳаларида ишчиларнинг сони асосли равишда ҳисобланган бўлиши, янги технологиялар меҳнатнинг шу формасини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилиши лозим.

Область партия ташкилоти, деди нотиқ, бригадалар билан бирга кўпгина проблемаларни ҳал этиш йўлларини астойдил изламоқда. Область партия комитети маъқуллаган «Меҳнат ва жамоат интизомига — коллектив гарантияси» ҳаракатида 200 саноат корхонасининг 190 минг ишчиси қатнашмоқда.

Ривожланган социализм концепцияси, деди ўз нутқида «Коммунист» журналининг бош редактори **Р. И. Косолапов,** келиб чиқиши ва характерига кўра коммунистик формациянинг биринчи босқичига мансуб бўлган вазифаларни ҳал этиш суръатлари ва муддатлари тўғрисидаги тасаввурларимизга реалистик тузатишлар киритди. Бу концепция шу босқичнинг социал макони ва социал вақтини бирмунча конкрет мазмун билан бойитди. Ижтимоий фан олдида бу ишни самарали давом эттириб, тадқиқотларни амалий тавсиялар босқичигача етказиш вазифаси пайдо бўлди. Ҳозирнинг ўзидаёқ ривожланган, тўкис социализм мувофиқ келиши лозим бўлган олий марраларни, пировард таърифларни, энг катта талабларни белгилаш тўғрисидаги масала етилганлиги равшан. Илм-фан янги жамиятнинг биринчи босқичини объектив равишда асосланган даврларга ажратиши, Лениннинг «Коммунизм социализмни ривожлантиришнинг олий босқичи» деган қоидасига амал қилиб, ҳозирги тилда биринчи босқичнинг иккинчи босқичдан тафовутларини таърифлаб бериши зарур.

КПСС Саратов область комитетининг биринчи секретари **В. К. Гусев** шуни қайд этиб ўтдики, партия Марказий Комитетининг «КПСС Саратов область комитетининг иши тўғрисида»ги ҳисобот ҳақида чиқарган қарори область партия ташкилоти учун партия раҳбарлиги услубини такомиллаштиришда катта ёрдам берди. Ана шу қарорда халқ хўжалиги самарадорлигини оширишнинг, бутун фаолиятни янада яхшилашнинг конкрет вазифалари ўртага қўйилган.

Маълумки, деб давом қилди нотиқ, ҳар қандай ижтимоий-сиёсий, иқтисодий жараёнда кадрлар ҳал қилувчи куч бўлиб келдилар, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қоладилар. Одамларнинг билимдонлиги, малакаси, уларнинг сиёсий етуклиги — ҳар қандай тараққиётнинг негизидир. Шу боисдан кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш, уларнинг малакасини ошириш — фан-техника тараққиёти ютуқларини жадаллик билан жорий этишни идеологик жиҳатдан таъминлаш соҳасида область партия ташкилоти ишининг бош йўналишларидан биридир. Шу мақсадда область, шаҳар, район партия комитетлари талаб этилаётган миқдорда ва зарур касблардаги юқори малакали кадрлар тайёрлашга қаратилган ташкилий, сиёсий ва тарбиявий характердаги тадбирлар системасини ишлаб чиқиб, амалга оширмоқдалар.

Иқтисодий ўқиш меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлигини ривожлантиришга, уларнинг хом ашё, материал, ёқилғини тежаб-тергашда, хўжаликни оқилона юритишда бирмунча активроқ иштирок этишларига талай даражада кўмаклашмоқда.

Конференция қатнашчилари ўртоқ К. У. Черненко табрикномасини партиянинг уларга қаратилган сўзи деб қабул қилдилар. Сўзга чиққан нотиқлар таъкидлаб ўтишганидек, табрикномада ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг асосий проблемалари юзасидан аниқ йўл-йўриқлар берилган, ҳозирги босқичда КПСС идеология фаолиятининг аҳволи чуқур анализ қилинган, истиқболлар аниқ-равшан белгилаб берилган.

КПСС XXVII съездига тайёргарлик даврида кенг кўламдаги оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишини авж олдириб юбориш, омманинг онглилиги ва ғоявий эътиқодида мужассамлашган ғоят катта бунёдкорлик кучларини Ватаннинг иқтисодий ҳамда мудофаа қудратини янада ўстиришга йўналтириш, дейишди нотиқлар, партия ташкилотларининг, идеология кадрларининг, барча коммунистларнинг энг муҳим вазифаларидан биридир.

Конференция қатнашчилари халқаро вазият кескинлашган бир шароитда бутун пропаганда ва агитация самарадорлигини ошириш зарурлигини таъкидладилар, шундай шароитда пропагандага қарши фаолиятнинг роли беқиёс даражада кучайишини қайд этиб ўтдилар. Бу фаолиятнинг мазмуни ва характери ҳали ҳамиша ҳам жанговар ҳужумкорлик руҳида, синфий руҳда бўлаётгани йўқ. Барча ғоявий таъсир воситалари, ҳамма пропаганда кадрлари қарши пропагандада актив иштирок этишлари лозим.

Нотиқлар идеология иши жиҳатларини таҳлил этиб, тажрибани баҳам кўрдилар, қандай форма, метод, усуллар керакли самара бераётганлиги, қандайлари эса эскириб, замон руҳига мос келмай қолганлиги тўғрисида гапирдилар.

11 декабрда конференция ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

Виктор Николаевич СИВЕЦ

СССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофотининг лауреати, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Виктор Николаевич Сивец 1984 йил 9 декабрда 66 ёшида вафот этди.

В. Н. Сивец 1919 йил 4 майда Қирғизистон ССРнинг Пржевальск шаҳрида хизматчи оиласида туғилди. У 1943 йилда Қозон авиация институтини битиргандан сўнг Тошкент авиация заводи ва бирлашмасида ишлади. Бу ерда у мастерликдан бирлашма бош директори лавозимигача бўлган катта меҳнат йўлини босиб ўтди.

В. Н. Сивец ўзининг меҳнат фаолияти давомида авиация ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш ва янги самолётлар ишлаб чиқариш бўйича партия ва ҳукумат топшириқларини муваффақиятли бажариш ишига ўзининг билими, тажрибаси, ташкилотчилик қобилиятини аямай сарфлади. Бу борада юксак ишчанлик фазилатларини намоён қилди, партиявий принципиаллик, ташаббускорлик кўрсатди ва бутун куч-қувватини сарфлади. Унинг бу фазилатлари кишиларга нисбатан ғамхўрлик ва меҳрибонлик билан уйғунлашган эди. У бирлашма тармоқларининг юксак савияда ишлашини таъминлаётган ишлаб чиқариш раҳбарларининг катта бир группасини тарбиялаб, вояга етказди.

В. Н. Сивец ижтимоий ҳаётда фаол иштирок этарди. У ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советига депутат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, бир қатор чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат, КПСС XXIV, XXV, XXVI съездларига делегат қилиб сайланган эди.

Ватан олдидаги хизматлари учун В. Н. Сивецга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганди, у бешта Ленин ордени, Октябрь Революцияси ордени, СССР медаллари билан мукофотланган эди. В. Н. Сивец Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти билан тақдирланган эди.

Коммунистик партия ва совет халқининг содиқ фарзанди, истеъдодли ташкилотчи, социалистик Ватанимизга сидқидилдан хизмат қилган Виктор Николаевич Сивецнинг порлоқ хотираси қалбларимизда абадий сақланади.

Г. В. Романов, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, Л. В. Смирнов, И. Ф. Дмитриев, И. С. Силаев. И. Б. Усмонхўжаев, Б. П. Бугаев, П. С. Плешаков, Э. К. Первишин, П. В. Феногенов, А. Н. Ефимов, А. С. Сисцов, А. В. Болбот, Ю. А. Бардин, А. Г. Братухин, М. А. Ильин, Ю. В. Конишев, Ю. В. Никитин, В. М. Чуйко, Л. М. Шкадов, Н. Г. Шишков, В. Т. Иванов, Д. А. Дитескул, С. З. Абдуллин, Т. Н. Осетров, Ғ. Ҳ. Қодиров, И. Г. Анисимкин, Г. В. Новожилов, В. Е. Копилов, А. Г. Михайлов, П. В. Балабуев, В. Н. Журавлев, Б. Ю. Юсупов.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарор қилдилар:

Виктор Николаевич Сивецни дафн этишни уюштириш учун У. У. Умаров (раис), С. А. Асриянц, В. О. Козимов, Ф. Н. Нажмиддинов, П. И. Садименко, Г. В. Шевелева, Б. Ю. Юсупов ўртоқлардан иборат ҳукумат комиссияси тузилсин.

В. Н. СИВЕЦНИ ДАФН ЭТИШНИ УЮШТИРУВЧИ ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИДАН

Ҳукумат комиссияси Виктор Николаевич Сивецни дафн этиш маросими 1984 йил 11 декабрь куни соат 14.00 да Форобий кўчасидаги қабристонда бўлишини маълум қилади. Марҳум билан шу йил 11 декабрь куни соат 9.00 дан соат 13.00 гача Авиасозлар маданият саройи биносида видолашиш мумкин.

Чет элларда

СОЦИАЛИЗМ ОДИМЛАРИ

«АГРОЗЕТ» ПУХТА МАРКА

◆ ПРАГА. Чехословакиянинг Простеев шаҳридаги «Агрозет» заводи коллективи Совет Иттифоқига экспорт моллари юбориш йиллик планини муддатидан илгари бажариб бўлди. У Совет Иттифоқига мингта кичик трактор юборди. Бу тракторлар катта-катта боғдорчилик хўжаликлари ва токзорларда, тамакизор ва чорвачилик фермаларидаги ишларда яхши кўмакчи бўлиб қолади.

Машиналар корхонамизнинг доңғини таратди, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда завод директори Франтишек Мезигорак. «Агрозет» Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида кичик тракторлар ишлаб чиқаришга ихтисослашмоқда. Шунинг учун ҳам завод маркаси барча қардош мамлакатларда маълум. Трактор кичик бўлишига қарамай етти хил ўрнатма агрегат билан ишлай олади.

ҲАЁТИЙ МУҲИМ ЗАРУРАТ

◆ ГАВАНА. Куба пойтахтининг Конгресслар саройида энергетика масалаларига бағишланган биринчи миллий анжуман очилди. Унинг ишида 800 нафардан кўп мутахассис, шунингдек чет эл делегациялари, шу жумладан Совет Иттифоқидан келган делегация қатнашмоқда. Анжуманда сўзга чиққан Куба Министрлар Кенгаши Раисининг ўринбосари ва давлат энергетика комиссиясининг раиси Жоэль Доменеч кейинги 20 йил ичида Куба халқ хўжалигининг тез ривожланиши натижасида мамлакатда электр энергияси ҳосил қилиш уч баравар кўпайганлигини, республиканинг энергетика қувватлари 1958 йилга нисбатан қарийб 6 баравар ошганлигини айтди. Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами Куба энергетикасини ривожлантиришда жуда катта роль ўйнади.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БАЙРУТ. Исроилнинг Ливан ва Фаластин халқларига қарши жиноятларини текшириш учун бу ерга келган халқаро комиссия делегацияси Тель-Авив халқаро ҳуқуқ нормаларини ҳаддан ташқари бузаётганлиги ва сионистларнинг Ливан тинч аҳолисига нисбатан қилаётган ваҳшийликларидан далолат берувчи фактлар ва ҳужжатлар билан танишишни давом эттирмоқда. Делегация аъзолари Исроил босқинчиларининг Жанубий Ливанда, жумладан Ансар қамоқ лагерида қилган жиноятларига оид маълумотларга эгадир, деди делегация бошлиғи — комиссия бош секретари Д. Плэтс-Милс. Делегация Ливан депутатлар палатасининг раиси Ҳ. Ҳусайни ҳамда Жанубий Ливан ва реконструкция ишлари министри Н. Берри билан учрашди. Делегация аъзолари Жанубий Ливан аҳолисининг Исроил оккупацияси шароитидаги фожиали аҳволи билан таништирилди.**

● **ДЕҲЛИ. Шимолий-шарқий Ҳиндистоннинг Манипур штати районида ҳаракат қилаётган яширин сепаратчи гуруҳларнинг аъзолари шу штат ҳукуматининг Сарминистри Ришанг Кеишинг ҳаётига суиқасд қилишга уринганлар. ЮНИ ахборот агентлигининг хабар қилишича, автомат ва гранаталар билан қуролланган террорчиларнинг қуролли иғвогарлиги натижасида қўриқловчи ходимлардан тўрт киши ўлган ва етти киши жароҳатланган. Сарминистрнинг ўзи зарар кўрмаган. Маъмурлар кучайтирилган хавфсизлик чораларини кўрганлар. Чегара қўшинларининг бўлинмалари оёққа турғизилган.**

(ТАСС).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Байрам шарафига

Қорақалпоғистон АССР ва Қорақалпоғистон область партия ташкилотларининг 60 йиллиги шарафига китоб ва фото кўргазмалар ташкил қилинди.

Кўргазмаларда республикамизнинг ўтган 60 йилда эришган муваффақиятлари акс эттирилган. Халқ хўжалик тармоқларининг ривожланиши диаграммалар асосида кўрсатилган. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиали, илмий-тадқиқот институтлари, Т. Г. Шевченко номидаги Нукус давлат университети олимлари, Қорақалпоғистон область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари, «Билим» жамияти лекторлари, докладчилари автоном республикамизнинг 60 йиллиги тўғрисида цикл лекциялар ўқимоқдалар, докладлар қилмоқдалар. Савол-жавоб кечалари ўтказмоқдалар. Шунингдек, жойларда республиканинг ташкил қилинишида, коллективлаштиришда қатнашган, Улуғ Ватан уруши, партия ва меҳнат ветеранлари билан қизғин учрашувлар бўлиб ўтмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги олдидан

ЮЗ НАБИРА

Совет турмуш тарзи

«Фашистлар вақтинча босиб олган областлардан Ўзбекистонга жами бир миллионга яқин киши кўчириб келтирилди. Шу жумладан, 200 минг бола бу ерда иккинчи уйини топди.

(«Правда Востока», 1945 йил май).

ТАНТАНАГА келган Самадовлар оиласи барча аъзоларини Каттақўрғондаги энг катта чойхона ҳам сиғдира олмади. Бу кун алоҳида байрам — сулола бошлиғи Ҳамид ота юзинчи набира кўрди. Ўзбеклар ва руслар, украинлар ва белоруслар, тожиклар ва арманлар йиғилишди.

Сержант Самадов қирқ тўртинчи йил февраль ойининг қоронғи тунида поезддан тушди. Москва ва Сталинград жанггоҳларидан ўтган жангчи учун уруш Украина диёрида тугади. Днепр соҳилида душман ўқи қўлини яралади. У «бир оз сабр қил!» деган эркалаб айтилган овоздан ўзига келди. Уни нотаниш аёл қизи билан иккковлон кўтариб жангу жадалларда бир мўъжиза бўлиб омон қолган уйга олиб киришди. У ўша қирқ тўртинчи йилда ўз халоскорларининг номларини билмасди.

Кимдир Ҳамид шинелининг этагини ушлаб «амакижон, нон беринг!» деса бўладими. Жовдираб турган кир-чир боланинг шу сўзлари солдат қалбига санчилди. Ҳамид болани дарров шинелига ўраб онаси турган уйга қадам ташлади. Манғит опа ўғлидан ҳеч гап сўрамади. Шу уйда яна бир бола, ундан кейин учинчи, тўртинчи бола пайдо бўлганида ҳам Ҳамид онасидан биронта ҳам ёзғириқ сўзларини эшитмади.

Уруш оташи Ўзбекистондаги кичик бир Каттақўрғон шаҳрини куйдирмаган бўлса-да, бу ерда ҳам яшаш осон эмасди. Ҳамид ярадор бўлса-да, ишлагани борди. Тайёрлаш конторасидагилар шундай ёш йигитда ўн учта бола борлигига ишонишмасди. Арслон, Қўчқор, Суннат, Нурмуҳаммат, Донат, Карим, Керим, Рашид, Мирали, Иван, Лиза, Женя... «тўнғич» боласи Қўчқор — туркман. Женя — белорус эканлиги кейин маълум бўлади.

Қирқ бешинчи йилнинг майидаги ғалаба билан бирга уйда яна бир бека — Санобар пайдо бўлди. Ўн тўққиз яшар қиз бирдан ўн уч боланинг онаси бўлди қўйди. Ҳовлида яна иморат қуришга тўғри келди.

Йиллар ўтди. Энди Ҳамид билан Санобарнинг уйида ўн тўққиз бола ўсарди. Ҳаммаси аҳил бўлиб яшади. Фарзандлар ўсиб улғайиб, тарқаб кетишди: Иван — Свердловскка, Қўчқор — Оренбургга, Керим — Пермга, Арслон — Куйбишевга жўнаб кетишди. Улар орасида ўқитувчилар ва инженерлар, қурувчилар ва пахтакорлар· агрономлар ва Совет Армиясининг офицерлари бор.

Самадовнинг кўкрагида жанговар мукофотлар ёнида Меҳнат Қизил Байроқ ордени ҳам бор. СССР Олий Совети Президиумининг Фармонида «Ота-онасиз қолган ўн уч болани тарбиялаганлик учун» дейилган.

Мамлакатнинг ҳамма томонларидан узоқ Каттақўрғонга хатлар келиб туради. Ҳамид ака бир неча конвертни кўрсатади.

Булар орасида Мария Тимофеевна билан Надежда Ивановна Николаевалардан келган энг азиз хатлар ҳам бор. Днепр соҳилида шулар Ҳамиднинг ҳаётини қутқариб қолган эдилар. Газетадан ўқиб солдатни топишибди.

Одатда Ҳамиднинг фарзандлари ота билан учрашиш, уни туғилган куни билан қутлаш, Санобар опани кўриш учун отпускани бир маҳалда олишади. Ёлғиз эмас. набиралари билан келишади. Шунда каттакон янги уйга ҳам одам сиғишмай кетади.

Ф. ПЕТРОВ,
ТАСС мухбири.
Каттақўрғон,
Самарқанд области.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи кунларида Тошкентнинг энг чиройли ҳамда кўҳна биноларидан бирида, илгари Пионерлар саройи жойлашган кошонада республика Давлат санъат музейининг антиқа заргарлик фонди қайтадан иш бошлади. Фонднинг 9 та залида республиканинг барча областлари усталари ишлаган мингдан зиёд тилла буюмлар қўйилган. Халқ усталарининг безак буюмлари, зардўзи миллий кийимлар нозик ишланиши, нақшларнинг ўзига хослиги, бўёқлар ва матоларнинг узвий мослиги билан ажралиб туради.

Суратларда: 1. Экспозиция залларида. 2. Ўзбек хотин-қизларининг қадимий безак буюмлари.

В. КАЗАНЦЕВ фотолари (ЎзТАГ).

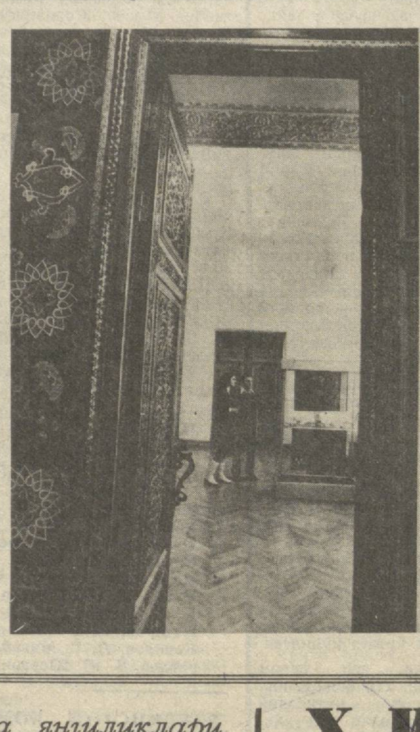

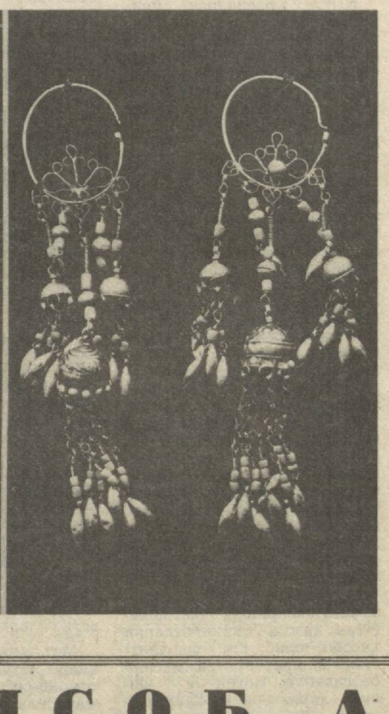

ЭЛ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

ШИФОХОНАГА—КУМУШ МЕДАЛЬ

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Бош комитетидан хушхабар келди: Виставканинг «СССР соғлиқни сақлаш» павильонида уюштирилган «Ҳозирги босқичда совет соғлиқни сақлаш соҳасида эришилган ютуқлар» асосий экспозициясида иштирок этган мамлакатдаги кўпгина шифохоналар ва айрим шифокорлар виставка дипломлари ва медаллари билан тақдирланди. Бу эса Советлар диёрида кейинги йилларда соғлиқни сақлаш ишларида анчагина муваффақиятга эришилганлигидан ҳам далолат беради. Виставкада иштирок этган ва соғлиқни сақлаш ишларини яхшилашда кейинги пайтларда яхши натижаларга эришган шифохоналар орасида республика пойтахтининг Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Абу Али ибн Сино номидаги биринчи клиника касалхонаси ҳам бор. Шифохона ва унинг коллективи виставканинг кумуш медали ва пул мукофоти билан тақдирланди.

Чиндан ҳам касалхона коллективи кейинги йилларда меҳнаткашларга тиббий ёрдам кўрсатиш соҳасида анчагина ютуқларни қўлга киритди. Чунончи бу ерда янгидан янги даволаш усуллари қўлланилиб, беморларга хизмат қилишда кўпгина ижобий натижаларга эришилди. Шунингдек, оператив хизмат кўрсатиш борасида ҳам қатор ташкилий ишлар амалга оширилди. Натижада шифохона коллективи аҳолининг кўпдан кўп ташаккурига сазовор бўлаётир.

Фан ва техника янгиликлари

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯГА МУВОФИҚ

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтининг олимлари ишлаб чиққан бедани чопиқ қилиш янги технологияси пахта билан бедани алмашлаб экиш самарадорлигини оширишда ёрдам беради. Бу технология тупроқда азот ва бошқа озуқа моддалари узоқ вақт сақланиб қолишини кўзда тутади. Бундай моддалар беда илдизида йиғилиб қолган бўлади.

Янги технология институтда яратилган махсус мослама билан жиҳозланган одатдаги қўш ярусли плугни қўлланишга асосланган. Бундай мосламалар ер ҳайдаш чоғида беда илдизини қирқиб, қалин тупроқ қатлами билан кўмиб кетишга имкон беради. Натижада беда бошқа кўкармайди. Бу эса кейинги экин ғўзанинг ўсиши учун ғоятда муҳимдир. Айни маҳалда илдиз қолдиқларида бўлган модда ҳисобидан ғўзани озиқлантириш учун яхши шароитлар яратилади.

Янги мосламанинг тузилиши содда. Уни ҳар қандай колхоз ёки совхоз устахонасида ясаб олса бўлади. Янгилик кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия қилинади.

МАШИНА ЎТОҚ ҚИЛАДИ

Пахтачилик учун машиналар ясаш давлат махсус конструкторлик бюросида ғумай ва бошқа кўп йиллик бегона ўтларни йўқотадиган агрегат яратилди. 20 сантиметр чуқурликдан бегона ўт илдизини хаскашлар олади. Бу хил бегона ўтлар одатда тупроқ юзидан айни шундай чуқурликда ётади.

Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда ўтказилган тадқиқотлар янги агрегат бегона ўт илдизини қуритишга имкон берганлигини кўрсатди. Унинг асосий фазилати шуки, у сермеҳнат ишни механизациялашга имкон беради, қўлда ўтоқ қилишни камайтиришга кўмаклашади. Экин парвариши индустриал технологиясини жорий этишда бу жуда муҳимдир. Янгилик давлат синовларидан яхши ўтди.

(ЎзТАГ).

ДИҚҚАТ: ҚИЗИҚАРЛИ ТАЖРИБА

ЮК ОРТИБ ТУШИРУВЧИ БЎЛМАЙДИ

Урганч районидаги Ленин номли колхозда кўсак чувиш машиналарида юк ортиб-туширувчилар бўлмайди. Колхоз механиги Ўрин Юсупов билан слесарь Матниёз полвоннинг таклифига биноан тўртта кўсак чувиш машинаси батарея қилиб бирлаштирилди. Кўрак аввал лентали узатгичга тушиб сўнгра транспортер орқали ҳар бир агрегатнинг қабул бункерига ўтади. Кўсак чувиш машинасидан ўтган пахта иккинчи транспортер системаси орқали тележкаларга солинади.

Илгари колхозда битта кўсак чувиш машинасини ишлатиш учун 9—10 киши ажратилган бўлса эндиликда тўртта кўсак чувиш машинасидан иборат битта батареяда икки механизатор банд бўлади. Улар бир кунда 30 тонна пахта бермоқдалар. Натижада кўсак чувиш таннархи арзонлашади, шу муҳим ишнинг суръати эса анча тезлашади.

Ю. ИБРОҲИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.
Хоразм области.

ҲИСОБ АНИҚ БЎЛИШИ УЧУН

1985 ЙИЛДА АҲОЛИНИ ТАНЛАБ СОЦИАЛ-ДЕМОГРАФИК ТЕКШИРИШНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

Ҳукуматимиз кўрсатмасига мувофиқ равишда мамлакатимизда биринчи марта аҳолини танлаб социал-демографик текшириш ўтказилади. Бунда 1979 йил аҳоли рўйхатидан кейин аҳоли составида юз берган ўзгаришлар ўз ифодасини топиши керак. Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000-йилгача бўлган даврда халқ хўжалиги тармоқларини планлаштириш учун ана шу материаллардан фойдаланилади.

Мамлакатимизнинг январь ойида алоқа қийинлашадиган Узоқ Шимол районларидан ташқари ҳамма территориясида доимий яшовчи аҳолининг беш процентидан сўраб билиш йўли билан танлаб социал демографик тадқиқот ўтказилади. Бу тадқиқот белгиланган программа бўйича ўн кун ичида—1985 йил 2 январдан 11 январгача ўтказилади.

Программа тадқиқот бланкасига киритилган саволлардан, шунингдек, меҳнатга лаёқатли ёшдаги, лекин уй-рўзғор ва хусусий ёрдамчи хўжаликда банд бўлган шахслар учун саволлар варақасидан иборат.

Программа тадқиқот бланкасига текширилаётган ҳар бир киши тўғрисида никоҳда бор йўқлиги, туғилганлик, уй-жой шароити ҳақидаги маълумотларни, биринчи навбатда ҳал қилиниши зарур бўлган социал вазифалар тўғрисида аҳолининг фикрини киритишни кўзда тутади.

Аҳолини ҳисобга олиш аниқ бўлишини таъминлаш мақсадида тадқиқот 1 январдан 2 январга ўтар кечаси соат 12 даги аҳвол ҳисобга олинади. Бу вақт танланганлигининг сабаби шундаки, тадқиқот граждандар прописксасидан қатъий назар, уларнинг иш ёки хизмат жойида эмас, балки ҳақиқий яшаш жойида ўтказилади Шунда аҳоли асосан ўз уйида бўлади.

Аҳолини тадқиқ этиш прописка масалалари билан ҳам эмас, уй-жой майдонидан фойдаланиш ва уй-жойни тақсимлаш масалалари билан ҳам боғлиқ эмас.

Тадқиқот бланкаларидаги маълумотлар белгиланган программага мувофиқ йиғма маълумотларни тўплаш учунгина хизмат қилади.

Тадқиқотга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ҳамда материалларни ишлаб чиқиш билан боғлиқ бўлган ҳамма ишлар давлат статистика органлари томонидан амалга оширилади.

Маълумотларни махсус тайёргарликдан ўтган ходимлар, ҳисобчилар томонидан уйма-уй юриб гражданлардан ҳеч қандай ҳужжат талаб қилмаган ҳолда сўралган шахсларнинг жавобларини бланкага ёзиш йўли билан тўпланади. Ҳисобчилар, шунингдек, уларнинг ишига раҳбарлик қилувчи инструктор-контролёрлар ва район, шаҳар ахборот ҳисоблаш станциялари бошлиқларининг ўринбосарлари ҳамда давлат статистикасининг аҳолини ўрганиш бўйича инспекторлари маҳаллий корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, ўқув юртлари ходимларидан жалб қилинади. Уларнинг ҳаммаси тадқиқотни ўтказиш даврида асосий ишдан озод қилиб қўйилади. Аҳолини танлаб социал-демографик текширишга жалб этилган ходимларга район ва шаҳар ижроия комитетларининг раислари, район ва шаҳар ахборот ҳисоблаш станциялари, район ва шаҳар давлат статистика инспекторлари имзо чекиб тасдиқлаган шахсий гувоҳнома берилади.

Ҳисобчилар текширишни бошлашдан олдин икки кун давомида (1984 йил 28 ва 29 декабрда ўз участкаларида ҳамма уй-жойларни олдиндан айланиб текшириб чиқадилар. Улар аҳолини текшириш ўтказилиши тўғрисида огоҳлантирадилар ва мазкур уйда мунтазам яшайдиган кишиларни рўйхатга олиш учун қайси вақтда кириш қулайроқ эканлигини аниқлайдилар, шунингдек, дастлабки айланиб чиқиш вақтида ҳисобчи тадқиқот бланкасидаги айрим саволларга, масалан, 1984 йилда даромади бўлган шахсларнинг ўртача ойлик иш ҳақидаги саволга жавобларни олдиндан тайёрлаб қўйишни сўраши мумкин, ўзлари жуда муҳим деган масалаларни олдиндан пухта ўйлаб қўйишларини илтимос қилиши мумкин.

Бу эса ҳисобчига тадқиқот вақтида бланкадаги саволларга тез ва аниқ жавоб олиш имконини беради.

Тадқиқот бланкаси ҳисобчи томонидан гражданларни шахсан сўраб билиш асосида тўлдирилади. Агар текшириш вақтида сўраладиган кишилардан биронтаси бўлмаса, ҳисобчи у ҳақдаги маълумотларни оила аъзоларининг, қўшниларнинг, ушбу уй қарашли бўлган маъмуриятнинг, қишлоқ Совети, колхоз правлениеси аъзоларининг айтганларига қараб ёзиб олиши мумкин.

Ўтказилган текшириш муваффақияти кўп жиҳатдан республикамиз аҳолиси тадқиқот бланкасидаги саволларга қанчалик аниқ жавоб беришларига боғлиқдир.

Г. КВОН,
Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

БАЛИҚ КИЧИК БЎЛСА-ДА

Гамбузия деган митти балиқ Тожикистон ҳавзаларининг санитари бўлиб қолди. Республиканинг қурғоқ ерларига сув келиши билан унда безгак тарқатадиган чивин пайдо бўла бошлайди. Маълум бўлишича, шу чивиннинг ғумбаги — Гамбузиянинг суюкли хўраги экан. Бу балиқ шу зарарли ҳашаротларни химиявий препаратлардан яхшироқ қиради.

Бу балиқ Шимолий Америка кўлмакларида яшайди. У Тожикистонга бундан ярим аср аввал келтирилган эди. Гамбузия туфайли каналлар ва сув омборлари чивиндан холи бўлди. Ўшандан бери республика аҳолиси безгак нима эканлигини билмайди.

Шу беш йилликда Тожикистонда 60 минг гектар қурғоқ ерларда суғориш системалари барпо этилади. Шунинг учун ҳам махсус питомникларда санитар балиқ урчитила бошланди. Олимлар унинг «соғлиғини» муттасил кузатиб турдилар.

Н. МЕРЕЖНИКОВА,
ТАСС мухбири.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 13 декабрда чиқади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.50 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Кавказ асири. Бадиий фильм. 11.50 — Полоцкнинг бадиий ёдгорликлари. 12.15 — — Концерт. 13.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Дўстимга хат. 17.00 — РСФСР композиторлари V съездининг концерти. 18.00 — Буратино кўргазмаси. 18.30 — Сиз яратган боғ. 19.00 — Қувноқ музикалар. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Қиш эскизлари. 20.15 — Фавқулодда ҳолат. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Хоккей. ЧССР — СССР терма командалари. Танаффус пайтида дунё воқеалари. 00.15 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 Шахмат мактаби. 13.35 — Кукриникслар ижоди. 14.05 — Драматургия ва театр. 15.35 — М. И. Глинка. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ўзбекистон телевидение студиясининг программаси. 19.45 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар. 20.50 — Телефильм. 21.00 — Онамларнинг мактаби. 21.30 — Время. 22.15 — Майор Бўрон. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Тенгдошларинг ижоди. 18.45 — Бир асар тарихи. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Кулол М. Раҳимов. 20.15 — Чорвадор. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — ТАСС вакил қилинган. Бадиий фильм. 1-серия. 23.15 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25 — МОСКВА-II. 18.10 — Ўқув программаси. 18.40 — Телефильм. 19.10 — Ўқув программаси. 19.40 — Телефильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Тақдир чизиғи. 20.50 — Ўқув программаси. 21.30 — МОСКВА-II.

12 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I 9.00 — Время. 9.50 — Майор Бўрон. Бадиий фильм. 1-серия. 10.55 — Саёҳатчилар клуби. 11.55 — Фавқулодда ҳолат. Бадиий фильм. 13.10 — 15.00 Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.15 — Концерт. 17.40 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 18.25 — Ҳозирги дунё ва ишчилар ҳаракати. 18.50 — Халқ куйлари. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Фильм-концерт. 20.10 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 Футбол. УЕФА кубоги. «Динамо» (Минск) — «Видзев» (Польша). Танаффус пайтида дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Сиз яратган боғ. 14.05 — Драматургия ва театр. 16.40 — 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Алкоголизмнинг зарари ҳақида. 19.00 — Қишлоқ янгиликлари. 20.00 — Тўпли хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо (Олмаота) — АСК (Хабаровск). 20.45 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 — Ҳамдўстлик. 21.30 — Время. 22.05 — Майор Бўрон. Бадиий фильм. 2-серия. 23.15 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Қиз Жибек. Бадиий фильм. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — Сўз кетидан сўз келар. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 — 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Инсон болаликдан бошланади. 18.50 — Илҳом. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Инсон ва қонун. 20.05 — Келгуси йил ҳосилига мустаҳкам замин яратайлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Эстрада концерти. 21.30 — Время. 22.05 — ТАСС вакил қилинган. Бадиий фильм 2-серия. 23.15 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.45 — МОСКВА-II. 18.10 — Телефильмлар 18.50 — Дўстлик таронаси. 19.20 — Ўқув программаси. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Меҳнат ва иш ҳақини ташкил этиш кенгашининг қатнашчилари билан учрашув. 20.50 — Этюд. 21.00 — Беш йиллик маршида. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

11 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Дўстлик байроғи. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Ер — бизнинг бойлигимиз. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Адабий ўқиш. 21.20 — Концерт. 22.30 — Социалистик мусобақа илғорлари учун концерт.

12 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Халқ куйлари. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 —Экономикани интенсивлаш йўлидан. 11.25 — Концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқларимизнинг янги қиёфаси. 19.25 — Қармоқ. 21.00 — Шеърият кечаси. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Концерт.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги
САНИТАРИЯ, ГИГИЕНА ВА КАСБ КАСАЛЛИКЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
бўлимлар ва лабораториялар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: коммунал гигиена. қишлоқнинг комплекс гигиена муаммолари, меҳнат гигиенаси ва касб касалликлари (медицина фанлари докторлари, профессорлар);

мудирлар: атмосфера ҳавоси гигиенаси, аҳоли яшаш жойлари, турар жой ва жамоатчилик бинолари планировкаси, касб касалликлари клиникаси, диагностикаси ва даволаш, гигиенада медицина-биология тадқиқотлари, заҳарли моддалар аналитик химияси, атроф муҳит билан ўзаро алоқада аҳоли саломатлигини ўрганиш (медицина фанлари кандидатлари, катта илмий ходимлар);

катта илмий ходимлар: атмосфера ҳавоси гигиенаси, аҳоли яшаш жойлари, турар жой ва жамоатчилик бинолари планировкаси, сув ва тупроқ гигиенаси, касб касалликлари клиникаси, диагностикаси ва даволаш, пестицидлар ва минерал ўғитлар гигиенаси ва токсикологияси, гигиенада медицина-биология тадқиқотлари (3 ўрин), заҳарли моддалар аналитик химияси (2), шовқин ва тебранишни ўрганиш бўйича (меҳнат физиологияси группаси бўйича), атроф муҳит билан ўзаро алоқада аҳоли саломатлигини ўрганиш бўйича (2-медицина фанлари кандидатлари, катта илмий ходимлар);

кичик илмий ходимлар: аҳоли яшаш жойлари, турар жой ва жамоатчилик биноларини планировка қилиш гигиенаси (4), касб касалликлари клиникаси, диагностикаси ва даволаш (4); гигиенада медицина-биология тадқиқотлари (8), заҳарли моддалар аналитик химияси (6), атроф муҳит билан ўзаро алоқада аҳоли саломатлигини ўрганиш бўйича (4), шовқин ва тебранишни ўрганиш бўйича меҳнат физиологияси группаси бўйича (2), пестицидлар ва минерал ўғитлар гигиенаси ва токсикологияси.

Конкурс муддати — 15 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700056, Тошкент шаҳри, Циолковский кўчаси, 325-уй, Телефонлар: 66-19-74, 66-15-93.

Давлат ветеринария тармоқлари, идоралари, совхозлар, колхозлар, илмий-тадқиқот институтлари, чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари, агрохимия лабораториялари ва Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик министрлиги бошқа ташкилотлари, шунингдек ёрдамчи хўжаликлар, бошқа идораларнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

«УЗГЛАВЗООВЕТСНАБ»
1986 йил учун агрозооветеринария маҳсулотлари учун
БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШГА КИРИШДИ.

Буюртмалар истеъмолчилар томонидан «Зооветснаб»нинг область бошқармалари, районлараро бўлимлари ва ветеринария аптекаларига территориал жойлашишга кўра берилиши лозим.

ТАШКИЛОТЛАРДАН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ — 1985 ЙИЛ 1 ЯНВАРГАЧА.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИ
Қашқадарё областида жойлашган
МУБОРАК ТЭЦИДА ИШЛАШ УЧУН

станция навбатчи инженерлари, қозон-турбина цехи смена бошлиқлари, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматиканинг 3, 4, 5, 6, разрядли приборсозлари, қозон-турбина цехининг 4, 5, 6 разрядли ремонтчи-слесарлари, 4, 5, 6 разрядли қозон ва турбина машинистларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнатга 1,55 қўшимча коэффициентни қўлланган ҳолда ҳақ тўланади ва ишнинг кўчма характердалиги учун 30 процент қўшимча белгиланади. Бундан ташқари биринчи энергоблок ишга тушгач ишнинг авариясиз характердалиги учун 40 процент қўшимча ҳақ белгиланади. Биринчи энергоблок шу йилнинг декабрь ойида ишга туширилиши лозим.

ТЭЦ ходимлари учун уй-жой биносини фойдаланишга топширишга ҳозирлик кўрилаётир. Тошкент шаҳрида яшовчилар қоидага кўра, доимий яшаш жойидаги квартирасини бронлаштириш ҳуқуқига эгадирлар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Хоразм кўчаси, кадрлар бошқармаси;
Қашқадарё область, Муборак шаҳри, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЎСИМЛИКЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ
лаборатория бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кичик илмий ходимлар: ғўзанинг молекуляр генетикаси, ғўзанинг ўсиши ва тараққий этиши (илмий даражасиз), ғўзанинг амалий генетикаси (биология фанлари кандидати).

Конкурс миддати — эълон чиққан кундан бошлаб 10 кун.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700125, Тошкент шаҳри, Ф. Хўжаев кўчаси, 28-уй. Телефон 62-58-21.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ТЕПЛОФИЗИКА БЎЛИМИ
фазали ўтиш ва критик ҳодисалар, теплофизика лабораториясининг **кичик илмий ходими**
вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 21 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700100, Тошкент шаҳри, Краснодон проезди, 10-уй. Телефон 55-42-18.

Ўрта Осиё темир йўлининг
ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ ДЕПОСИ
Тепловоз машинистларининг ёрдамчиларини тайёрлайдиган 6 ойлик курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар группалар комплектланишига кўра бошланади.

Стипендия 80 сўм.

Ёлғизлар ётоқхона ва прописка билан таъминланадилар.

Бизнинг адрес: 700005, Тошкент шаҳри, Куйбишев шоссеси, 13/22-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг чет элларга эшиттиришлар коллективи уйғур редакциясининг таржимони А. Баратовга онаси

Тўхтахон АБДУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент халқ хўжалик институти коллективи саноатда бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятининг анализи кафедрасининг доценти И. А. Нурматовга акаси

Усмонжон Абдуллаевич НУРМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

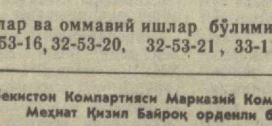

Редакция адреси ва телефонлар: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

В. 286.
Р. — 20236.

Индекс 64583.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12